



T148232

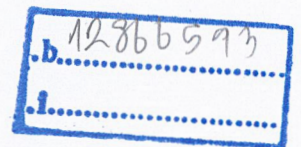
ปัญหาพิเศษ

การประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว
อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพ
เกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

THE EVALUATION OF ACTION THE SOIL FERTILIZER
MANAGEMENT CENTER IN PHAKPHAEO
SUB-DISTRICT, KANTHARAROM DISTRICT, SI SA KET PROVINCE,
UNDER AGRICULTURAL DEVELOPMENT PLANS BASED ON THE
NEED OF THE COMMUNITY TO ALLEVIATE THE DROUGHT
PROJECT IN YEAR 2015/2016

สาขา.....
เลขทะเบียน 148232
ปีผลิตบ.ปี 18 ต.ค. 2560

ขนิษฐา แก้วพวง
KHANITTHA KAEWPUANG

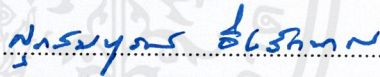


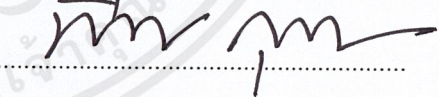


หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2560

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปัญหาพิเศษ

หัวข้อปัญหาพิเศษ การประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว
อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพ
เกษตรกรรมตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59
The Evaluation of Action the Soil Fertilizer Management Center in
Phakphaeo Sub-district, Kanthararom District, Si Sa Ket Province,
under Agricultural Development Plans Based on the Need of the
Community to Alleviate the Drought Project in Year 2015/2016

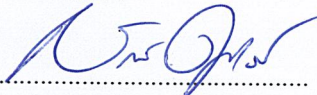
นักศึกษา นางสาวชนิษฐา แก้วพวง
รหัสประจำตัว 56040594
ปริญญา วิทยาศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์

คณะกรรมการสอบปัญหาพิเศษ	ลายมือชื่อ
ผศ.ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนาก	
ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์	
ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์	
ผศ.พีรชัย กุลชัย	

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2560



ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช

หัวหน้าภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

หัวข้อปัญหาพิเศษ	การประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59
นักศึกษา	นางสาวชนิษฐา แก้วพวง
รหัสประจำตัว	56040594
ปริญญา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
พ.ศ.	2560
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ	ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประวัติและการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว โดยใช้กรอบการประเมินตาม CIPP Model โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน จำนวน 60 ราย

ผลการศึกษาพบว่าในปี พ.ศ. 2557 ได้จัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว ปี พ.ศ. 2558 ได้รับงบประมาณจากมาตรการสร้างรายได้ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี และในปี พ.ศ. 2559 ได้รับงบประมาณโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรฯ เพื่อดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 60 ราย เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 45 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน เหตุผลหลักในการเข้าร่วมโครงการ คือเพื่อนำความรู้การทำปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดมาใช้ลดต้นทุนการผลิต สำหรับการประเมินความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ พบว่า เกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว ได้ให้ความคิดเห็นต่อโครงการฯ ดังนี้ ในภาพรวมของโครงการพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ ส่วนปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการฯ พบว่า ในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานในระดับพื้นที่มีความล่าช้า ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้าตามไปด้วย ทางกลุ่มยังขาดแคลนในด้านอุปกรณ์ในการอัดเม็ดปุ๋ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะ ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหาทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ ผศ.ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนานกร ผศ.พีรชัย กุลชัย และ ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมมาธิวัฒน์ กรรมการสอบหัวข้อโครงร่างปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะ จนในที่สุดทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ ขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ นางรัตนติยา ฐิติสมบุรณ์ เกษตรตำบลฝักแพว ดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ และเกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่คอยให้ข้อมูลในการวิจัยนี้

สุดท้ายต้องขอบคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือในการศึกษาจนประสบความสำเร็จในวันนี้

ขนิษฐา แก้วพวง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	V
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา.....	2
1.4 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกร.....	13
2.4 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว.....	17
2.5 ปุ๋ย.....	21
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	26
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	26
3.3 แผนการดำเนินการวิจัย.....	29
3.4 งบประมาณที่ใช้จ่ายในการทำงานวิจัย.....	30
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	31
4.1 ประวัติและการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว.....	31
4.2 การดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว.....	32
4.3 ปัญหา และอุปสรรค.....	44
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ.....	46
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	46
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	48
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	53
ประวัติผู้วิจัย.....	65

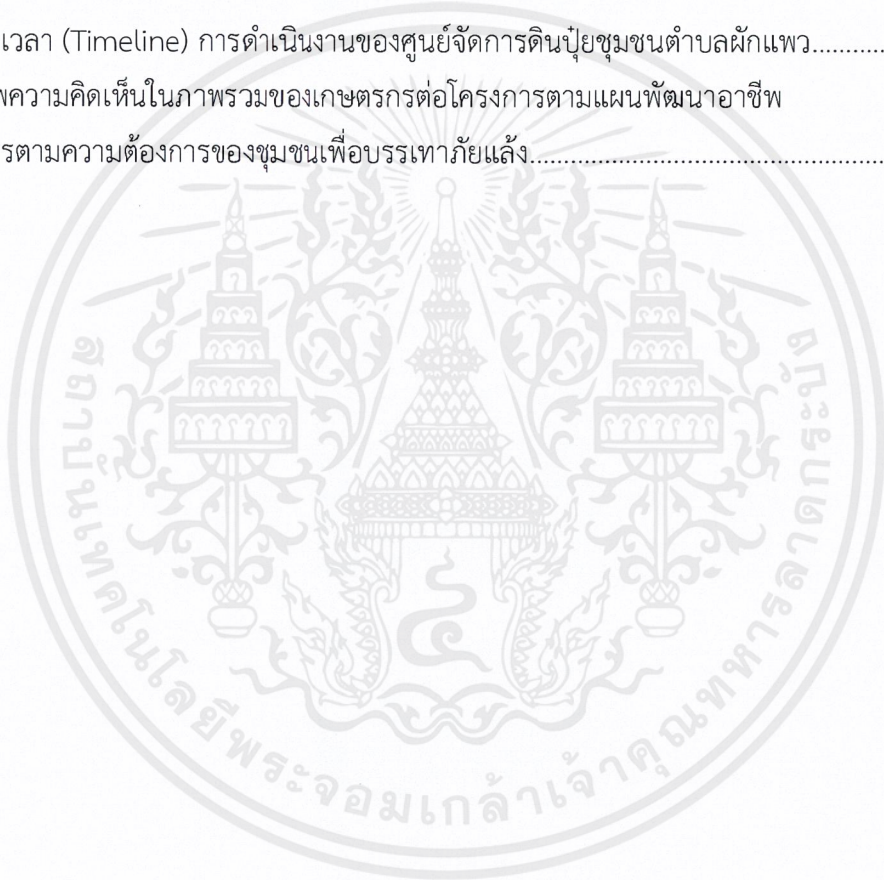


สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ข้อดี ข้อเสียปฏ...	22
3.1 ระยะเวลาในการทำงานวิจัย.....	29
3.2 งบประมาณที่ใช้จ่ายในการทำงานวิจัย.....	30
4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....	36
4.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์มีต่อโครงการตาม แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59.....	38
4.3 ความคิดเห็นในภาพรวมของเกษตรกรที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตาม ความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59.....	40
4.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านบริบท(Context).....	41
4.5 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านปัจจัยนำเข้า(Input).....	42
4.6 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านกระบวนการ(Process).....	43
4.7 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ(Output).....	44

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ปู่ยที่ผ่านการหมักคลุมด้วยพลาสติก.....	19
2.2 ขั้นตอนการอัดเม็ดของปุ๋ยอินทรีย์.....	20
2.3 ขั้นตอนการตากปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด.....	20
2.4 ขั้นตอนการผสมปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี.....	20
2.5 ขั้นตอนการคลุกเคล้าปุ๋ยให้เข้ากัน.....	21
2.6 ปุ๋ยอินทรีย์เคมีที่รอการจำหน่าย.....	21
4.1 เส้นเวลา (Timeline) การดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว.....	32
4.2 ภาพความคิดเห็นในภาพรวมของเกษตรกรต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพ เกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง.....	39



บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statement and Significance)

จากสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2558 อันเนื่องมาจากการลดลงของปริมาณน้ำในเขื่อนหลักและอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศ อีกทั้งปริมาณฝนที่ตกลงมาน้อย ทำให้ในหลายพื้นที่ประสบกับปัญหาภัยแล้งทั้งในและนอกเขตชลประทาน น้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร และทำให้เกิดภาวะความแห้งแล้งอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของชุมชนและเกษตรกร โดยเฉพาะแรงงานในภาคการเกษตร

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวคณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2558 มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อรองรับปัญหาภัยแล้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ติดตามสถานการณ์น้ำและภาวะความแห้งแล้งอย่างต่อเนื่อง พบว่า มีพื้นที่ทำการเกษตรที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง จำนวน 3,052 ตำบล ใน 58 จังหวัดของประเทศ (กระทรวงมหาดไทย, 2558) ซึ่งภัยแล้งที่เกิดขึ้นนี้ นอกจากจะส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชได้ เกิดการว่างงานและขาดรายได้ และส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของชุมชนเกษตร ดังนั้น เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรจากการขาดรายได้ในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้งสร้างโอกาสให้ชุมชน และเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเกษตร ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของชุมชนซึ่งจะเป็นการช่วยบรรเทาปัญหาภัยแล้งในระยะยาว โดยการดำเนินงานตามมาตรการ 4 โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี2558/59 มอบให้กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ (กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2558)

ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว ขึ้นมาในปี 2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้และพัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมาตรการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้มีการดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี ผลผลิตของโครงการจำหน่ายให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิก และเกษตรกรในพื้นที่ตำบลผักแพว ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว มีสมาชิกร่วมดำเนินการจัดตั้ง 22 ราย และมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 60 คน มีเครือข่ายการทำงานร่วมกับกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านผักแพว หมู่ 1 และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลผักแพว หมู่ 4 ปัจจุบันได้รับงบประมาณจากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เพื่อดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด (สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์, 2558)

อย่างไรก็ดีจากการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 การดำเนินงานตามแผนในช่วงปีที่ผ่านมา ยังไม่มีการประเมินผลของโครงการ ดังนั้นเพื่อให้ทราบผลการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง และเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวตลอดจนปัญหา และอุปสรรค และข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฯ ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง ประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการใช้ประกอบในการปรับปรุงโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective of the Study)

1.2.1 เพื่อศึกษาประวัติและการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.2.2 เพื่อประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.3 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and Limitation)

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร จำนวน 73 คน ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โครงการ จำนวน 13 คน และสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 60 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 61 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่เกษตรตำบลผักแพว จำนวน 1 คน และสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมดจำนวน 60 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาการประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ศึกษาในเรื่องต่างๆ ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการศึกษาในระหว่าง เดือนกรกฎาคม 2559 – พฤษภาคม 2560

1.4 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definition of Terms)

การประเมินผลโครงการ หมายถึง ประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง หมายถึง โครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรจากการขาดรายได้ ในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้ง สร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนอาชีพและโครงสร้างการผลิตที่เหมาะสม โดยเป็นไปตามความสมัครใจของประชาชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนและเกษตรกรในการแก้ไขปัญหา และการวางแผนการผลิตด้วยตนเอง ด้วยการคิดเอง ทำเอง สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน หมายถึง ศูนย์ที่คอยให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและปุ๋ย และบริการด้านปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร

ภัยแล้ง หมายถึง ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีฝนน้อยกว่าปกติ หรือ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เป็นระยะเวลานานกว่าปกติ และครอบคลุมพื้นที่บริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำที่ใช้อุปโภคและบริโภค

ปุ๋ยอินทรีย์เคมี หมายถึง ปุ๋ยที่นำปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมีมาผสมเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อดีของทั้งปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีรวมกัน และลดข้อเสียของปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the Study)

1.5.1 ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพวอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีรับผิดชอบโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาปรับปรุงให้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

1.5.2 ได้ทราบถึงความคิดเห็นของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพวที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ รวมทั้ง ปัญหาอุปสรรค และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

ในการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 กรณีศึกษาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชน

เพื่อบรรเทาภัยแล้ง

- 2.4 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว
- 2.5 ปุ๋ย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

2.1.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

Patton (1990) การประเมิน หมายถึง การรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับกิจกรรม คุณลักษณะและผลลัพธ์ของโครงการ เพื่อการใช้ประโยชน์ในการลดความไม่แน่นอน การปรับปรุงประสิทธิภาพผลของโครงการและการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงการดำเนินการของโครงการและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

Stufflebeam and Shinkifield (2007) การประเมินหมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการกำหนดหรือตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพ และคุณประโยชน์ของโครงการที่ได้รับการประเมิน

พิสนุ พองศรี (2551) การประเมินว่าหมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

รัตนะ บัวสนธ์ (2555) การประเมินว่าหมายถึง กระบวนการมุ่งหาและนำข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งที่ทำการประเมินมาตัดสินคุณค่าและคุณประโยชน์ของสิ่งนั้น

จากความหมายดังกล่าวแล้วอาจสรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาংশให้ทราบถึงจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบแล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้นเพื่อการดำเนินงานต่อไปหรือจะยุติการดำเนินงานโครงการนั้นเสีย (สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์. 2557)

โดยสรุปการประเมินโครงการ คือ กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการเมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อที่จะได้ถึงจุดเด่นจุดด้อยของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการและเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าโครงการนั้นควรที่จะดำเนินการต่อหรือยกเลิกการทำโครงการนั้น

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ

สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ (2557) อธิบายจุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ ในการประเมินโครงการมีเป้าประสงค์หลักคือ ต้องการข้อมูลที่บ่งชี้ว่าโครงการที่ดำเนินการนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่หรือเป็นโครงการที่คุ้มค่าต่อการตัดสินใจในการดำเนินการหรือไม่ รวมถึงการศึกษาว่าในการดำเนินการโครงการมีปัญหาที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขในเรื่องอะไรบ้าง ดังนี้

1) การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้นกล่าวคือก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหารและผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจนเช่นวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานในการดำเนินงานหากขาดความแน่นอนแฉ่มชัดจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจนและสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผลมากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2) การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นหรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน และทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้มีการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3) การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวแล้วว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดีย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมดโดยส่วนรวม ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่าหากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพย่อมหมายถึงการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4) การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำโจนซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่าและโครงการอนุรักษ์และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหา เป็นต้น ด้วยตัวอย่างและเหตุผลดังกล่าวจึงถือได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนในการช่วยแก้ปัญหาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงานดังที่ได้กล่าวแล้วว่าการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบและควบคุมชนิดหนึ่งซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบและมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมากทุกอย่างของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียดกล่าวคือทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอนส่วนใดที่เป็นปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น จึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6) การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเสนอแนะวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการ อันยอมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจ และมีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

7) การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรคปัญหาข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมือง

2.1.3 กระบวนการของการประเมินโครงการ

สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ (2557) อธิบายการประเมินโครงการเป็นกระบวนการของการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของโครงการอย่างมีระบบโดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น กระบวนการในการประเมินผลโครงการอาจมีขั้นตอนและรายละเอียดของขั้นตอนแตกต่างกันไปตามแนวคิดของนักวิชาการทางการประเมินผลโครงการแต่ละบุคคลหรืออาจมีรายละเอียดที่แตกต่างเพราะรูปแบบหรือประเภทของการประเมินผลหรือประเมินไปตามแต่ละประเภทของโครงการ อย่างไรก็ตามการประเมินผลโครงการนอกจากจะประเมินโครงการทั้งหมดโดยส่วนรวมแล้ว แต่ละส่วนของโครงการจะต้องได้รับการประเมินควบคู่กันไปด้วยเสมอ คือ การประเมินข้อมูลนำเข้า (Inputs) การประเมินตัวกระบวนการ (Processor) และการประเมินผลงาน (Outputs) ซึ่งแต่ละส่วนและโดยทั้งหมดของโครงการจะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1) การศึกษาและพิจารณาถึงรายละเอียดของวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าโครงการที่กำหนดขึ้นนั้นมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่สามารถดำเนินการได้หรือไม่ จะมีการปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้มีความเฉพาะเจาะจงและปฏิบัติได้โดยลักษณะใด การ

ประเมินผลโครงการ ในขั้นตอนนี้ถือได้ว่าเป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานจริงเป็นการตรวจสอบและทบทวนความเรียบร้อยวัตถุประสงค์โครงการเป็นสำคัญ

2) การศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูล ซึ่งเป็นการประเมินข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องใช้ดำเนินการว่ายังมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติงานหรือไม่ ข้อมูลและทรัพยากรที่มีอยู่สามารถที่จะสนองต่อวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้หรือไม่ การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมของทรัพยากรที่จะต้องใช้เพื่อการบริหารโครงการนั่นเอง

3) การเก็บรวบรวมและการกระทำกับข้อมูลและทรัพยากร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการดำเนินโครงการในลักษณะเป็นการเก็บรวบรวมและจำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่เป็นส่วน และให้มีความเป็นจริงมากที่สุด เพราะหากการดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีปัญหาย่อมนำมาซึ่งผลงานที่เกิดขึ้นมีปัญหาตามไปด้วย กล่าวคือ แม้ว่าผู้บริหารโครงการจะทราบถึงทรัพยากรที่จะต้องใช้ทั้งปริมาณและคุณภาพเป็นอย่างดีแล้ว แต่ในขั้นตอนของการรวบรวมและจัดดำเนินการกับข้อมูลไม่เพียงพอ ผลที่เกิดขึ้นย่อมไม่มีคุณภาพหรือด้อยคุณภาพ ตัวอย่าง เปรียบเทียบเตาที่ไฟแรงเกินไป ย่อมได้เนื้อย่างที่ไหม้เกรียม เป็นต้น การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบกระบวนการว่าเหมาะสมกับข้อมูลหรือทรัพยากรที่นำเข้ามาหรือไม่

4) การวิเคราะห์ การแปลความหมาย และการสรุปผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ข้อมูลได้ผ่านกระบวนการเรียบร้อยแล้ว และผู้ประเมินจะต้องทำการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นเช่นใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ดีขึ้นในลักษณะใดและผลที่เกิดขึ้นจะมีแนวโน้มไปในลักษณะใด การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลงานของโครงการที่เกิดขึ้น และรวมไปถึงการประเมินโครงการโดยทั้งหมดด้วยว่าทรัพยากรหรือข้อมูลนำเข้าที่มีอยู่ ด้านกระบวนการที่ใช้ และด้วยผลงานที่ปรากฏนั้นโครงการโดยรวมเป็นเช่นใด เป็นโครงการที่ให้ผลประโยชน์คุ้มค่ากับการดำเนินงานหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นแล้วดำเนินงานต่อไป หรือจะล้มเลิกยุติโครงการนี้เสีย

5) โดยกระบวนการที่กล่าวแล้วเป็นกระบวนการทั่วไปของการประเมินโครงการหรือประเมินการปฏิบัติงานทุกชนิด และในการประเมินโครงการแต่ละโครงการนั้นปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนสำคัญในการพิจารณาเพื่อการประเมินผลโครงการด้วย คือ ระยะเวลา (Timing periods) ของการดำเนินงานโครงการ นอกจากนี้ในการประเมินผลโครงการจะต้องอาศัยสิ่งสำคัญหรือข้อคิดที่สำคัญอีกหลายชนิด เช่น ข้อเท็จจริง ผลประโยชน์ ข้อผูกพัน ความเป็นไปได้ มาตรฐาน และอื่นๆ

2.1.4 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

การพัฒนาของโลกทางด้านวัตถุได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้มนุษยโลกได้ใช้ความเจริญทั้งทางด้านวัตถุและการพัฒนาการทางด้านจิตใจให้สอดคล้องกันไป และมนุษยโลกเหล่านั้นอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข แบ่งปันและใช้ประโยชน์ของความเจริญร่วมกัน และมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเข้าใจที่ดีต่อกัน โครงการอันมากมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเกษตร การสาธารณสุข ความมั่นคงปลอดภัยและอื่นๆ เพื่อพัฒนาความเจริญดังกล่าวแล้วต้องใช้ทรัพยากรเป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นเงิน วัสดุอุปกรณ์และกำลังคน โครงการบางโครงการมีประโยชน์มากและเห็นคุณค่าอย่างชัดเจน โครงการบางชนิดเมื่อกระทำไปแล้วไม่เกิดประโยชน์และคุณค่าแต่ประการใด การที่จะตัดสินใจระบุงไปว่าโครงการใดมีประโยชน์มีคุณค่าหรือมีประโยชน์มากน้อยเพียงใดย่อมจะต้องมีการพิสูจน์วิเคราะห์ โดยเครื่องมือที่ใช้ก็คือศาสตร์ที่ว่าด้วยการประเมินโครงการ การประเมินโครงการอย่างมีระบบย่อมจะมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารโครงการได้ตระหนักถึงคุณภาพของโครงการที่กำหนดขึ้นไว้ว่าจะสามารถตัดสินใจในการดำเนินการ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโครงการให้มีความถูกต้องเหมาะสม และส่งผลให้โครงการนั้นดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุถึงเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

โดยที่การประเมินมีความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำเอาวิธีการประเมินมาใช้ในการประเมินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 กรณีศึกษาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยเลือกรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมเพื่อการประเมินต่อไป

2.1.5 แนวทางการประเมิน

สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์ (2557) อธิบายแนวทางการประเมิน ไว้ดังนี้ นักวิชาการด้านการประเมินได้เสนอแนวทางการประเมิน (Evaluation approach) ไว้หลายแนวทาง เพื่อให้การประเมินได้เลือกใช้ แนวทางการประเมินโดยทั่วไปนิยมแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Goal-based approach) นักประเมินกลุ่มนี้ มุ่งให้ความสนใจเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับวัตถุประสงค์ ได้แก่ Tyler Cronbach และ Kirkpatrick 2) กลุ่มการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgmental evaluation approach) นักประเมินกลุ่มนี้ มุ่งให้ความสนใจกับการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมิน ได้แก่ Stake Scriven และ Provus 3) กลุ่มแนวทางการประเมินเน้นการตัดสินใจ (Decision-oriented evaluation approach) นักประเมินกลุ่มนี้ มุ่งผลิตสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ได้แก่ Stufflebeam และ Alkin

1) การประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักของ Tyler (Goal-based approach) มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินว่าโครงการจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ตรวจสอบได้จากการดำเนินงานว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่แรกหรือไม่

2) การประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายและผลข้างเคียงของ Cronbach (Goal and side effect attainment approach) โดยเน้นว่าการประเมินโครงการนั้น ไม่ควรประเมินเฉพาะจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เท่านั้น แต่ควรประเมินหรือตรวจสอบผลข้างเคียงของโครงการ

3) การประเมินที่เน้นศูนย์กลางการเรียนรู้ของ Alkin (Center for the study of evaluation approach:CSE) โดยเน้นการประเมินเพื่อตัดสินใจ การเลือกข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรายงานข้อมูลสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) การประเมินไม่สอดคล้องของ Provus (the discrepancy evaluation approach) มุ่งเน้น การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน การค้นหาช่องว่างระหว่างสถานการณ์ที่เป็นจริงกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ภาวะดังกล่าวเป็นตัวชี้หรือระบุข้อบกพร่องของโครงการ

5) การประเมินแบบยึดความเป็นอิสระจากจุดมุ่งหมายของ Scriven (Goal-free approach) มุ่งเน้นเพื่อตัดสินคุณค่าและการนำเสนอสารสนเทศมาใช้ที่เหมาะสม เป้าหมายสำคัญของการประเมินคือการตัดสินคุณค่าของกิจกรรม ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการประเมินมี 2 ประการคือ 1) การประเมินความก้าวหน้า 2) การประเมินผลสรุป

6) การประเมินสนองความต้องการ Stake (Countenance approach) เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ แหล่งมาเพื่อนำมาจัดทำให้เป็นระบบ ระเบียบ และมีความหมายเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการประเมินต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและผลของปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไรแล้ว จึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และมาตรฐานที่คาดว่าจะให้เกิดขึ้นแล้วตัดสินใจ

7) การประเมินที่เน้นการตัดสินใจของ Stufflebeam (CIPP approach) เน้นการประเมินที่เป็นระบบอย่างสมบูรณ์ ซึ่งนักประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การกำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน สิ่งที่ควบคุมการประเมินทั้ง 4 ด้าน

7.1) การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning decision) โดยใช้สารสนเทศจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้เพื่อการตัดสินใจ พิจารณาในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน

7.2) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring decision) โดยใช้สารสนเทศจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้เพื่อการตัดสินใจ พิจารณาในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

7.3) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ (Implementation decision) โดยใช้สารสนเทศจากการประเมินกระบวนการเพื่อตัดสินใจ พิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

7.4) การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling decision) โดยการใช้นวัตกรรมจากการประเมินผลลัพธ์ (Output) ที่เกิดขึ้นเพื่อตัดสินใจ พิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

7.5) เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจโดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ด้านการประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ด้านการประเมินกระบวนการ

(Process Evaluation) และด้านการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) การประเมินที่เน้นการตัดสินใจแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด

8) การประเมินการฝึกอบรมของ Kirkpatrick (Training approach) มีจุดมุ่งหมายในการประเมินหลังการฝึกอบรมโดยการแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ขั้นตอน 1) ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง 2) ประเมินการเรียนรู้ 3) ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการฝึกอบรม และ 4) ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กร

จากแนวคิดและทฤษฎีที่ได้รับการพัฒนาหลายยุคหลายสมัย นักประเมินได้พยายามเสนอแนวทางการประเมินไว้หลายลักษณะ แต่ละแนวทางมีแนวคิด ทฤษฎี และหลักเหตุผลของการพัฒนาโดยเฉพาะ มีความเชื่อและปรัชญาที่แตกต่างกันไป ที่สำคัญคือ แนวทางแต่ละแนวทางที่นำเสนอมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการใช้ในการประเมินที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นแนวทางต่างๆ ล้วนมีจุดเด่น จุดด้อย และมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ที่เหมือนกัน ดังนั้น ในทางปฏิบัติแล้วการประเมินโครงการใดๆ จึงไม่ควรจำกัดแนวทางให้ใช้แนวทางใดแนวทางหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการใช้นั้นๆ รวมทั้งอรรถประโยชน์ที่จะได้จากการใช้แนวทางนั้นๆ เป็นส่วนสำคัญด้วย นักประเมินที่มีประสบการณ์จึงไม่ควรยึดติดแนวทางใดแนวทางหนึ่ง แต่จะต้องรู้จักเลือกประยุกต์ใช้แนวทางต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการประเมินสูงสุด

2.1.6 รูปแบบของการประเมินโครงการในการศึกษานี้

สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ (2557) อธิบายรูปแบบของการประเมินโครงการในการศึกษาไว้ดังนี้ รูปแบบการประเมิน (Evaluation modal) หมายถึง แผนภาพหรือรูปจำลองในขนาดย่อส่วนเพื่อใช้แทนระบบหรือสิ่งต่างๆ ที่มีความซับซ้อนเพื่อใช้สร้างความเข้าใจง่ายขึ้น รูปแบบจะมีรายละเอียดต่างๆ สมบูรณ์เหมือนต้นแบบของจริง โดยในการประเมินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 กรณีศึกษาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP เนื่องจากการจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังคงเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบรายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยการประเมินโครงการจะได้ทั้งข้อดี ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้อย่างดี ซึ่งนับได้ว่าช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นรูปแบบที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติงาน จึงนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษานี้ แบบจำประเมินแบบ CIPP สามารถประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการ ดังนี้

1) การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ ในการศึกษานี้จะประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบริบทของโครงการในด้านจุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ และ ด้านโครงสร้างของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ ในการศึกษาจะประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยนำเข้าของโครงการในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์

3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ ในการศึกษาจะประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกระบวนการของโครงการในด้านด้านการวางแผนเตรียมความพร้อมของโครงการ ด้านการดำเนินงานโครงการ และด้านการติดตามประเมินผลโครงการ

4) การประเมินผลผลิต (Product evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจและดูผลสำเร็จของโครงการ ในการศึกษาจะศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.2.1 ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็นมีความหมายแตกต่างกันไป ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้ Good (1959) อ้างถึงในศิริพร ไกรประสิทธิ์ (2545) ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นไว้ว่าความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้อง

Feldman (1971) อ้างถึงในธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์ (2551) กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ และความรู้สึกใดๆออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็น จะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่างๆการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งในการฝึกหัดการทำงานด้วยเพราะ จะทำให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน

จำลอง เงินดี (2534) อ้างถึงในพระวิฑูรย์ ฐานเมธี (2554) ให้ความหมายไว้ว่าความคิดเห็นหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทศนะคติ ความคิดเห็นนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคนมีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

อุทัย หิรัญโต (2519) อ้างถึงในพระวิศิษฐ จันทโน (2554) ให้ความเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นของแต่ละคนมีหลายระดับคือ อย่างผิวเผินก็มี อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้น เป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วไป ไม่มีเฉพาะอย่างซึ่งมีประจำ ของบุคคลความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอย่างเป็นระยะเวลาอันสั้น เรียกว่า Opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐาน ที่เพียงพอต่อการพิสูจน์มีความรู้แห่งอารมณ์น้อยและเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายได้เร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Mitchell Geoffrey Duccan (2005) อ้างถึงในพระประเมศวร์ ปญญาวชิโร (2554) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อหรือการพิจารณาตัดสิน โดยบุคคลซึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับในแต่ละช่วงเวลา ความคิดเห็นนี้ไม่สามารถจะทดสอบความรู้ และความจริงของความเชื่อมั่นของบุคคลได้ และต้องยอมรับว่าประชาชนโดยทั่วไปนั้นอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านการตัดสินใจ ความนึกคิด ความรู้สึก และวิจรรย์ญาณ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยการพูด การเขียนและอีกมากมาย โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

1) ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เป็นส่วนประกอบในการพิจารณา

2.2.2 ประเภทของความคิดเห็น

H. H. Remmers (1954) อ้างถึงในธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์ (2551) กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประเภทด้วยกันคือ

เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ซึ่งสามารถรวบรวมทิศทางได้

1.1) ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา

1.2) ทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลง

ได้ยาก

2) ความคิดเห็นจากความรู้ ความเข้าใจ การมีความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ และความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

สรุป ประเภทของความคิดเห็นตามที่กล่าวมาข้างต้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ความคิดเห็นที่สามารถบอกทิศทางได้ว่าสิ่งไหนรักมากที่สุด สิ่งไหนเกลียดมากที่สุด กับความคิดเห็นที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

Stuart Oskamp. (1997) อ้างถึงในธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์ (2551) ได้สรุป ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดความคิดเห็น

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ผิดปกติหรือเกิดความบกพร่อง ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อบุคคลภายนอก

2) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตัวเอง หรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความฝังใจ และเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน

3) อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็ก ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กมาก ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นด้วย

4) ทัศนคติและความคิดเห็น คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมจะต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิงหรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียนหน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นต่อบุคคลด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) สื่อมวลชน คือ สื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนเรา ซึ่งได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ก็เป็นปัจจัยอันหนึ่งที่มีผลกระทบต่อความคิดเห็นของบุคคล

2.3 โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง (กระทรวงมหาดไทย และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2558)

2.3.1 ความเป็นมาของโครงการ

กรมชลประทานได้ประเมินสถานการณ์ภัยแล้งในปี 2558 จากปริมาณน้ำต้นทุนที่เก็บกักใน 33 เขื่อนหลักและอ่างต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งปริมาณฝนที่ตกลงมาน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ทำให้หลายพื้นที่จะต้องประสบปัญหาภัยแล้งทั้งในและนอกเขตชลประทาน จะมีน้ำไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตร รวมทั้งอาชีพอื่น ๆ ที่ต้องใช้น้ำมาก จากสถานการณ์น้ำและภาวะความแห้งแล้งอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถปลูกพืช และทำนาได้ เกิดการว่างงานและขาดรายได้ระยะยาวอาจทำให้ประสิทธิภาพการผลิตลดลง เกิดผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของชุมชนและเกษตรกร

รัฐบาลได้ตระหนักและมีความเป็นห่วงเกษตรกรและประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง จึงมีนโยบายให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและประชาชนให้สามารถประกอบอาชีพและสร้างรายได้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถดำรงชีวิตผ่านวิกฤตภัยแล้งไปได้ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2558 เห็นชอบโครงการบูรณาการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบภัยแล้ง และโครงการจัดทำแผนชุมชนเพื่อแก้ไขวิกฤตภัยแล้งปี 2558/59 ใน 8 มาตรการ กล่าวคือ 1) มาตรการส่งเสริมความรู้และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน 2) มาตรการชะลอหรือขยายระยะเวลาชำระหนี้ที่เกษตรกรมีภาระหนี้กับสถาบันการเงิน 3) มาตรการจ้างงานเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร 4) มาตรการเสนอโครงการตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาผลกระทบภัยแล้ง 5) มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ 6) มาตรการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน 7) มาตรการเสริมสร้างสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 8) มาตรการสนับสนุนอื่นๆ โดยการดำเนินงานตามมาตรการ 4 โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งปี 2558/59 มอบให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรจากการขาดรายได้ในช่วงฤดูแล้ง รวมทั้ง สร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนอาชีพและโครงสร้างการผลิตที่เหมาะสม โดยเป็นไปตามความสมัครใจของประชาชน และการมีส่วนร่วมของชุมชนและเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาและการวางแผนการผลิตด้วยตนเอง ด้วยการคิดเอง ทำเอง สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการ เพื่อให้ชุมชนและเกษตรกรสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในช่วงวิกฤตภัยแล้ง

2.3.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1) เพื่อให้เกษตรกรได้รับการดูแลและสร้างแรงจูงใจจากภาครัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

- 2) เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และสร้างแหล่งอาหารในชุมชนเพื่อให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพ อยู่ได้ในช่วงฤดูแล้ง
- 3) เพื่อสร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต
- 4) เพื่อเกษตรกรที่ได้รับภัยแล้งทั้งในพื้นที่ทั้งในและนอกพื้นที่เขตชลประทานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในช่วงวิกฤตภัยแล้ง

2.3.3 เป้าหมายของโครงการ

- 1) น้อมนำหลักการทรงงานเรื่อง “ระเบิดจากข้างใน” ที่ทรงให้ประชาชน เป็นผู้คิด ตัดสินใจ และทำด้วยตนเองมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง อย่างเหมาะสมกับพื้นที่และยั่งยืน
- 2) เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง โดยคำนึงถึงแผนการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)
- 3) สร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนอาชีพและโครงสร้างการผลิตที่เหมาะสม โดยเป็นไปตามความสมัครใจของประชาชน
- 4) เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ลดรายจ่าย และแหล่งอาหารในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในช่วงฤดูแล้ง
- 5) ขอความร่วมมือเกษตรกรลดการสูบน้ำในพื้นที่ชุมชน

2.3.4 ระยะเวลาดำเนินการ

- 1) ระยะเวลาดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชน และเกษตรกร 30 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน – วันที่ 3 ธันวาคม 2558 โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้
 - 1.1) ระยะแรก โครงการ/กิจกรรม การปลูกพืชใช้น้ำน้อยและอาศัยความชื้นของดินต้องดำเนินการภายในเดือนธันวาคม 2558 อำเภอต้องเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จแล้วส่งคณะกรรมการกลั่นกรองระดับจังหวัดภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2558
 - 1.2) ระยะสอง โครงการ/กิจกรรม ด้านการเกษตรอื่น ๆ อาชีพนอกภาคการเกษตร งานหัตถกรรม และการจ้างงาน ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2558
- 2) ระยะเวลาชุมชนเริ่มดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2559 (กรณีโครงการ/กิจกรรม การปลูกพืชใช้น้ำน้อยสามารถเริ่มดำเนินการได้ในเดือนธันวาคม 2558)

2.3.5 แนวทางการดำเนินงาน

- 1) ทีมประเทศไทยระดับตำบล ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่/จำนวนคน/สำรวจวิเคราะห์ปริมาณน้ำต้นทุนในพื้นที่และความต้องการใช้น้ำ เพื่อให้ได้พื้นที่เป้าหมาย และบุคคลเป้าหมายในการสนับสนุนโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการตามแผนชุมชน แล้วให้คนในพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล ได้ประมาณสถานการณ์ที่เป็นจริงในพื้นที่ของตนเอง เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข โดยคำนึงถึงความต้องการ (Demand side) ด้านการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งภายในท้องถิ่นภายในประเทศการส่งออกต่างประเทศ รวมทั้ง เมล็ดพันธุ์ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้แจ้งข้อมูลดังกล่าวให้ทีมประเทศไทยได้รับทราบ รวมทั้งพิจารณาถึง ข้อมูลน้ำ สภาพภูมิสังคม และแผนการบริการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณา

2) คณะกรรมการระดับตำบล (ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล) ซึ่งเป็นองค์กรบริหารงานด้านการเกษตรระดับตำบลที่จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุม คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ทำหน้าที่เป็นองค์กรตัวแทนของชุมชนในพื้นที่ โครงสร้าง ศบกต. ประธานกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชนร่วมกับทีมประเทศไทยระดับตำบล พิจารณา เกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ และจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของ ชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง (พชภ.) ปี 2558/59 เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยผ่านความเห็นชอบจากชุมชน

2.3.6 พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการทั่วทั้งประเทศทั้งในเขตและนอกเขตชลประทานโดยต้องเป็นพื้นที่ประสบ ปัญหาภัยแล้ง

2.3.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง มีอาชีพที่เหมาะสมและมีรายได้สามารถ ดำรงชีพอยู่ได้ในช่วงวิกฤตภัยแล้ง
- 2) สร้างโอกาสให้กับประชาชนในการปรับเปลี่ยนอาชีพหรือปรับโครงสร้างการผลิต โดยคำนึงถึงแผนการบริการจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาด
- 3) เกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนกับภาคราชการในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะทำ ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน และมีผลต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยด้วย
- 4) สามารถลดความขัดแย้งเกี่ยวกับปัญหาการใช้น้ำ ระหว่างประชาชนกับ หน่วยงานราชการหรือประชาชนกับประชาชน
- 5) สามารถพัฒนาจากอาชีพเกษตรกรรมเพื่อตนเองไปสู่การประกอบอาชีพ เพื่อ สังคม (Social Business/Social Enterprise)

2.3.8 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกร

กระทรวงมหาดไทย และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2558) ได้กล่าวถึง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของ ชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผ่านช่วงวิกฤตภัยแล้งไปได้ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 1) กลุ่มบุคคลเป้าหมายคือ เกษตรกร และเกษตรกรต้องสมัครใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) เป็นความต้องการของชุมชนโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและได้รับความเห็นชอบจากชุมชน โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม

3) ต้องดำเนินการโดยกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในชุมชนที่หน่วยงานราชการให้การสนับสนุนหรือในกรณีที่เป็นกลุ่มธรรมชาติต้องได้รับการรับรองจากชุมชนไม่ใช่ปัจเจกบุคคล และต้องเกิดประโยชน์กับเกษตรกรและประชาชนในชุมชนอย่างทั่วถึง และกลุ่ม/องค์กร/เกษตรกร ต้องคิดให้ครบทั้งการผลิตและการตลาด

4) เป็นโครงการที่ชุมชนสามารถดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องเป็นโครงการต่อยอดเดิมที่มีการดำเนินการแล้วได้ผล เช่น การปรับเปลี่ยนการทำนาเป็นการปลูกเมล่อน

5) หากเป็นการจ้างแรงงานให้จ้างแรงงานในชุมชนเป็นหลักโดยต้องมีสัดส่วนการจ้างแรงงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของวงเงินที่ได้รับการสนับสนุน ยกเว้นกรณีจำเป็นและมีเหตุผลที่สมควรต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของงบโครงการ และต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้แทนกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในพื้นที่ ทั้งนี้ การจ้างแรงงานเกษตรกรควรพิจารณาจากแรงงานที่มีความสามารถสอดคล้องกับกิจกรรมโครงการ และให้พิจารณาการจ้างแรงงานเกษตรกรที่มีรายได้น้อยเป็นอันดับแรก

6) สถานที่ดำเนินการต้องเป็นสถานที่สาธารณะที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่ดูแล หรือหากเป็นสถานที่ส่วนบุคคลต้องมีเอกสารยินยอมให้ใช้สถานที่นั้นๆ

6.1) กรณีที่ต้องขอใช้พื้นที่สาธารณะที่อยู่ในความดูแลของอำเภอให้ดำเนินโครงการในลักษณะเป็นการขอใช้พื้นที่เป็นการชั่วคราว (โดยไม่มีสิ่งปลูกสร้างหรือไม่ยื่นต้นเพราะจะต้องไปดำเนินการตามกฎหมายที่ดิน) เพื่อประโยชน์ของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ โดยจะต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการหมู่บ้านก่อนที่จะเสนอให้นายอำเภอพิจารณาอนุญาต

6.2) กรณีเป็นโครงการที่ต้องขอใช้พื้นที่ของอุทยานให้เสนอขอใช้พื้นที่ของอุทยานฯ โดยให้ใช้มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยให้หัวหน้าอุทยานฯ เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการโครงการซึ่งหากเอกสารข้อมูลถูกต้องตามเงื่อนไข/ระเบียบของกรมอุทยานฯ จะสามารถอนุมัติได้ภายใน 30 วัน โดยผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

7) กรณีที่เป็นการก่อสร้างอาคารและสิ่งก่อสร้างที่ระบุว่าจะต้องมีเอกสารรับรองจากราชการต้องดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ

8) โครงการที่ขอรับการสนับสนุนต้องไม่ซ้ำซ้อนกับมาตรการ/โครงการของหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับงบประมาณในปี 2559

9) มีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ทันทีที่มีการอนุมัติโครงการ

10) จัดลำดับความสำคัญของโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11) ให้คำนึงถึงข้อมูลความต้องการด้านการตลาด ทั้งภายในท้องถิ่นภายในประเทศ การส่งออกต่างประเทศ รวมทั้ง เมล็ดพันธุ์ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้แจ้ง ข้อมูลดังกล่าวให้ทีมประเทศไทยได้รับทราบ รวมทั้งพิจารณาถึงข้อมูลปริมาณน้ำ สภาพภูมิสังคม และ แผนการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา

2.4 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว

2.4.1 ความเป็นมาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว สถานที่ดำเนินการ เลขที่ 39/2 หมู่ที่ 17 บ้านหนองแมว ตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เริ่มจัดตั้งกลุ่ม ปี 2557 โดยมีประธานกลุ่ม ชื่อ นายสนอง วรรณทวี หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ 080-7391230 เดิมอาศัยที่ทำการกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินกิจกรรม มีสมาชิกที่ร่วมดำเนินการจัดตั้ง 22 ราย ปัจจุบันมีอาคารที่ทำการศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอย่างเป็นทางการเป็นเอกเทศน์ และมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 60 ราย มีเครือข่ายการทำงานร่วมกับกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านผักแพว หมู่ที่ 1 และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลผักแพว หมู่ที่ 4 ตำบลผักแพว ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวนอกจากจะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตรในด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้านการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การตรวจวิเคราะห์และแปรผลดินแล้ว ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมาตรการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558 งบประมาณ 1,000,000 บาท ดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี ผลผลิตของโครงการจำหน่ายให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่ตำบลผักแพว ในราคากระสอบละ 250 บาท รายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเคมีอินทรีย์ ในปี 2558 คณะกรรมการศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลผักแพว ได้มีมติให้ก่อสร้างอาคารที่ทำการศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ขนาด 6 X 16 ตารางเมตร โดยใช้งบทั้งสิ้น 245,000 บาท และต่อมา ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง ปี 2559 ดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด งบประมาณ 1,071,600 บาท ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนและวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.4.2 กิจกรรมศูนย์จัดการดินปุ๋ยตำบลผักแพว

1) การฝึกอบรมวิเคราะห์ดิน แปรผล และให้คำแนะนำปุ๋ย จัดโดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต 7 ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดยโสธร ตัวแทนของกลุ่มที่เดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม คือ นายสมจิตร ศรีรักษา และ นายสวน สักกุนี

2) กิจกรรมที่ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต มีดังนี้

2.1) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตมีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้านดินปุ๋ย และ การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต ดำเนินการ 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 พิธีเปิดและชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยนายสมาน ประดับทอง เกษตรอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ และถ่ายทอดความรู้พร้อมฝึกปฏิบัติวิธีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก็บตัวอย่างดินที่ถูกต้อง และเรียนรู้การใช้ประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยสั่งตัด และมอบหมายภารกิจให้เกษตรกรไปเก็บตัวอย่างดินมาตรวจวิเคราะห์ในการจัดเวทีเรียนรู้ครั้งที่ 2 โดยนางรัตน์ติยา จิตติสมบุญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ครั้งที่ 2 วันตรวจวิเคราะห์ดิน โดยวิทยากรหลัก นางรัตน์ติยา จิตติสมบุญ ได้สาธิตและผู้นำกลุ่มฝึกปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ดิน และการแปรผล โดยในระหว่างที่รอผลการวิเคราะห์ ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทบทวนองค์ความรู้ด้านดิน ปุ๋ย และการใช้ประโยชน์จากปุ๋ยแต่ละชนิด โดยใช้สื่อจากชุดนิทรรศการที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งในกิจกรรมครั้งนี้ นายสมาน ประดับทอง เกษตรอำเภอกันทรารมย์ พร้อมด้วยนายธวัชชัย ดีลาสน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการได้มาร่วมดำเนินการด้วย

ครั้งที่ 3 นำผลการตรวจวิเคราะห์ดินของสมาชิกแต่ละรายมาแปลผลให้กลุ่มได้รับฟังและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และเนื่องจากกลุ่มที่คัดเลือกเป็นกลุ่มที่มีกิจกรรมการผลิตคือ ข้าวนาปี จึงยังไม่สามารถนำปุ๋ยที่สั่งตัดตามค่าวิเคราะห์ดินไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้ไม่ทราบผลของกิจกรรมในประเด็นนี้ ซึ่งกลุ่มได้ตกลงกันว่าจะนำผลการใช้ประโยชน์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอีกครั้งหลังจากที่ได้นำไปใช้ในไร่นาของตนเองจริง

3) การจัดทำแปลงเรียนรู้และจุดสาธิตการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ ได้คัดเลือกแปลงปลูกข้าวของนายเฉลียว รัตนอาษา พื้นที่ 1 ไร่ ซึ่งมีที่ตั้งแปลงอยู่ติดกับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว เป็นแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดความรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยสั่งตัด และคัดเลือกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว เป็นจุดสาธิตหรือฐานการเรียนรู้ เพื่อให้บริการความรู้ด้านการวิเคราะห์ดิน แปลผล และให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ย ซึ่งในกิจกรรมนี้ได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ได้แก่ ชุดตรวจวิเคราะห์ดิน ป้ายศพข., ป้ายแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต ป้ายจุดสาธิตการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น อ่างแปลสำหรับผสมปุ๋ย พลั่วปลายตัด และแม่ปุ๋ยทั้งสามชนิดเป็นต้น

4) รณรงค์ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ดำเนินการ 1 ครั้ง โดยสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ ได้ถ่ายทอดความรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์แต่ละชนิดพร้อมชี้ให้เห็นความสำคัญในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ซึ่งในกิจกรรมนี้ได้สนับสนุนวัสดุในการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมักแห้ง เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้ฝึกปฏิบัติและช่วยกันผลิตปุ๋ยอินทรีย์ทั้งชนิดน้ำและชนิดแห้ง

4.1) จัดทำแปลงเรียนรู้และจุดสาธิตการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ได้คัดเลือก แปลงปลูกข้าวของนายสนอง วรรณทวี ประธาน ศคพ.ผักแพว เป็นแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เนื่องจากแปลงดังกล่าวได้มีการหว่านถั่วพรางเติมพื้นที่ 10 ไร่ เพื่อเป็นแปลงเปรียบเทียบกับเกษตรกรรายอื่นที่ไม่ได้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และไม่ได้มีการหว่านปุ๋ยพืชสด

4.2) จัดทำจุดสาธิตหรือฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักและ/หรือน้ำหมักชีวภาพ ดำเนินการในที่ทำการศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

และเป็นสัญลักษณ์การรณรงค์ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของชุมชน โดยใช้สถานที่เป็นศาลาประชาคมของหมู่บ้านในการจัดตั้ง

5) การต่อยอดและพัฒนากิจกรรมเพื่อขยายผลแก่ชุมชน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลฝักแพว เป็นกลุ่มตัวแทนของตำบลฝักแพวในการดำเนินการโครงการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง 2558/59 ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี เพิ่มดินดี แก้วจัน พันภัยแล้ง ตำบลฝักแพว สามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีได้จำนวน 80 ตัน แรงงานจำนวน 222 รายมีรายได้จากการจ้างงานของโครงการและมีองค์ความรู้ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การผสมปุ๋ยอินทรีย์กับปุ๋ยเคมีตามสูตรของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) และเกษตรกรกว่า 500ครัวเรือน

ได้ใช้ปุ๋ยเคมีอินทรีย์คุณภาพดีราคาถูกกว่าท้องตลาด 3 เท่า (สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์. 2558) โดยกระบวนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดของทางศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว มีขั้นตอนการผลิตดังภาพที่ 2.1 – 2.6



ภาพที่ 2.1 ปุ๋ยที่ผ่านการหมักคลุมด้วยพลาสติก



ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการอัดเม็ดของปุ๋ยอินทรีย์



ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการตากปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด



ภาพที่ 2.4 ขั้นตอนการผสมปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 2.5 ขั้นตอนการคลุกเคล้าปุ๋ยให้เข้ากัน



ภาพที่ 2.6 ปุ๋ยอินทรีย์เคมีที่รอการจำหน่าย

2.5 ปุ๋ย

2.5.1 ประเภทปุ๋ย

- 1) ปุ๋ยอินทรีย์ คือ ปุ๋ยที่ได้จากสิ่งมีชีวิตทุกชนิดทั้งมนุษย์ พืช สัตว์ และจุลินทรีย์
- 2) ปุ๋ยอนินทรีย์ หรือ ปุ๋ยเคมีที่ได้จากการสังเคราะห์สารอนินทรีย์พวกหินและแร่ธาตุ
- 3) ปุ๋ยอินทรีย์เคมี ปุ๋ยที่มีการผสมผสานกันของปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ต่อพืชมีธาตุอาหารที่หลากหลายมากกว่า ทำให้พืชเจริญเติบโตดี แข็งแรง และมีความต้านทานได้ดีกว่า คุณภาพของผลผลิตก็ดีขึ้น (Kasetkawna. 2559)

2.5.2 ข้อดี – ข้อเสียปุ๋ย (Puiptthai. 2558)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 ข้อดี ข้อเสียปุ๋ย

ข้อดี	ข้อเสีย
1.ปุ๋ยอินทรีย์ ราคาถูก ต้นทุนต่ำ ใช้แล้วหน้าดินฟู ไถพรวนง่าย เพิ่มสารอาหารให้ดินดี ต้นพืชแข็งแรง ไม่เป็นโรคง่าย ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น กำไรเพิ่มขึ้น	ได้ผลช้า ไม่ทันใจ มีปริมาณธาตุอาหารพืชต่อน้ำหนักปุ๋ยต่ำ ต้องใช้ปริมาณมาก ใช้เวลานานในการปลดปล่อยธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ให้แก่พืช มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถหาซื้อในปริมาณมากๆ ได้
2.ปุ๋ยอนินทรีย์ ได้ผลเร็วทันใจ ปลดปล่อยธาตุอาหารให้แก่พืชได้เร็ว ราคาต่อน้ำหนักของธาตุอาหารพืชมีราคาต่ำสะดวกต่อการขนส่งและเก็บรักษา หาซื้อง่าย เพราะเป็นผลผลิตที่ผลิตได้จากโรงงานสามารถผลิตได้จำนวนมาก	ราคาแพงขึ้นทุกปี ใช้ไปนานๆ ทำให้หน้าดินแข็ง ไถพรวนดินยาก ดินเสีย ดินขาดสารอาหาร ต้นพืชไม่แข็งแรง เป็นโรคง่าย ได้ผลผลิตน้อยลงทุกปี
3.ปุ๋ยอินทรีย์เคมี ลดปัญหาการขาด ธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง ธาตุอาหารเสริม ที่มีไม่เพียงพอ ต่อการเจริญเติบโตของพืช เนื่องจากการใช้ปุ๋ยเพียงชนิดเดียวช่วยให้พืชดูดซึม แร่ธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง ธาตุอาหารเสริม ไปใช้ได้อย่างสมดุลย์ ช่วยปรับปรุงดิน ให้มีสภาพร่วนซุย อ่อนนุ่ม อุ้มน้ำ ช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดิน	ยุ่งยากในการปรับหาสัดส่วนที่เหมาะสมในการใช้งาน มีขั้นตอนการผลิตที่ยุ่งยาก

ที่มา : สรุปรจากปุ๋ยอินทรีย์เคมีดีต่อพืชอย่างไร ทำไมถึงต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมี Puiptthai (2558)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสกสรรค์ สามสี (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ การเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ เป็นการพลิกเปลี่ยนวิถีการเกษตรกรรมของคนไทยครั้งสำคัญ จากที่เคยปลูกพืชโดยไม่มีการจัดการเรื่องดินและน้ำ มาสู่การจัดการที่ดินออกเป็นสัดส่วน ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตแบบเดิม มาสู่การผลิตให้พอเพียงเลี้ยงตนเองได้เป็นหลักมากกว่าการผลิตเพื่อขาย การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแกนนำสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการ ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ กระบวนการดำเนินงานของโครงการ และผลผลิตของโครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน 11 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 11 คน และครู-อาจารย์ในโรงเรียน จำนวน 177 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมของพื้นที่โครงการ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นลุ่ม ติดกับทุ่งนา ป่าไม้ สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปมักจะร้อน และค่อนข้างหนาวในฤดูหนาว ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ของโครงการจะมีปริมาณใกล้เคียงกัน ซึ่งในแต่ละปีจะแตกต่างกันไม่สม่ำเสมอ นโยบายการดำเนินงานเน้นการจัดสรรพื้นที่และแหล่งน้ำ การประชาสัมพันธ์ใช้วิธีแจ้งให้ทราบในที่ประชุมการมีส่วนร่วมของชุมชนส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือในด้านแรงงาน ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเริ่มต้นโครงการ เชื่อว่าในอนาคตจะสามารถนำนโยบายมาปฏิบัติให้เกิดความเหมาะสมได้มากขึ้น 2) ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ สภาพพื้นที่ทำเกษตร ส่วนใหญ่เป็นดินทรายซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์น้อย ทรัพยากรด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ในพื้นที่บางแห่งยังขาดแคลนสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน ทรัพยากรด้านงบประมาณ ได้รับการสนับสนุนจากงบตามโครงการ แหล่งแรงงานส่วนใหญ่ใช้แรงงานจากครูและนักเรียน ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการมีความเพียงพอหรือมีความพร้อมในระดับปานกลาง หากมีความพร้อมมากกว่านี้ น่าจะทำให้โครงการประสบผลสำเร็จมากขึ้น 3) กระบวนการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมของโครงการที่ปรากฏชัดได้แก่ การปลูกพืชในระบบต่างๆ ทั้งพืชยืนต้น พืชผักและพืชล้มลุกอื่นๆ กิจกรรมของโครงการส่วนใหญ่จะเป็นการเพาะปลูกมากกว่าเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเพาะปลูกจะมีความเสี่ยงน้อยกว่า ผลผลิตที่นำไปประกอบโครงการอาหารประจำวันให้กับเด็กนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตจำพวกพืชผักต่างๆ ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า กระบวนการดำเนินงานโครงการได้รับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เชื่อว่าในอนาคตหากมีทรัพยากร และปัจจัยอื่นๆ เอื้ออำนวยน่าจะทำให้การดำเนินงานโครงการมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 4) ผลผลิตของโครงการ นักเรียนมีความสนใจในการร่วมกิจกรรม สภาพทั่วไปที่ปรากฏ จะมีนาข้าวในพื้นที่ของโรงเรียนมีพืชผักหลายชนิดในแปลงเกษตร มีต้นไม้เกิดขึ้นตามพื้นที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน ความแตกต่างจากที่เคยทำการทำเกษตรมาก่อนหน้านี้คือเน้นในการจัดสรรพื้นที่ ผลิตเพื่อการบริโภค การรักษาสีสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตแบบพออยู่พอกินพึ่งตนเองได้ผลจากการดำเนินงานโครงการ ถ้าคิดในรูปของตัวเงินยังไม่น่าพอใจ และดูเหมือนว่า การที่เด็กได้นำผลผลิตกลับไปบ้าน ไม่สามารถตีค่าเป็นราคาเงินทองได้ จากการสอบถามพบว่า ด้านผลผลิตของโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่พร้อมทางด้านปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานยังไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเต็มที่ เชื่อว่าเมื่อมีความพร้อมด้านปัจจัย ความเหมาะสมทางสภาวะแวดล้อม และกระบวนการดำเนินงานได้รับการปฏิบัติอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำมาใช้

ระดับมากขึ้น เป็นการเผยแพร่หลักการแนวคิด แนวปฏิบัติของทฤษฎีและเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนและความยากลำบากในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ให้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ และจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

สุรพงษ์ ศิริเวช (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมเกษตรกรด้านการประมงน้ำจืดของสำนักงานประมงจังหวัดยโสธรสำนักงานประมงจังหวัดยโสธรได้จัดทำโครงการส่งเสริมเกษตรกรด้านการประมงน้ำจืดและได้รับการอนุมัติงบประมาณจากกรมประมง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดการจัดการด้านการเลี้ยงปลาที่ถูกต้องทำให้ไม่สามารถเพิ่มผลผลิตปลาน้ำจืดที่เลี้ยงให้เพิ่มขึ้น โดยถือแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในระดับรากหญ้าเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการที่จะวัดความสำเร็จหรือล้มเหลวของแผนงานโครงการจำเป็นต้องมีระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการเปรียบเทียบการดำเนินโครงการ และเพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขและพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมการประมงน้ำจืดของสำนักงานประมงจังหวัดยโสธร โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องจำนวน 281 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร จำนวน 10 คน ประมงอาสาจังหวัดยโสธร จำนวน 93 คน และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการประมงน้ำจืดของสำนักงานประมงจังหวัดยโสธร จำนวน 178 คน จากจำนวนผู้เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 450 คน กำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของทาร์โยยามาเน่ แล้วสุ่มตัวอย่างแบบโควต้าและแบบตามสะดวก จากทุกๆอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test (ANOVA)

ผลการศึกษาโดยสรุป ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดยโสธรมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับมาก ประมงอาสาจังหวัดยโสธร และเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับโครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยประมงอาสาและเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมเกษตรกรด้านการประมงน้ำจืดของสำนักงานประมงจังหวัดยโสธรเป็นรายได้ 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการและด้านผลิตผล ไม่แตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นด้านบริบทและปัจจัยนำเข้าแตกต่างกัน ซึ่งข้อสนเทศที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโครงการฯ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานต่อไป

พัชรินทร์ ไพเราะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการการฝึกอบรมทำปุ๋ยชีวภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสำเร็จของโครงการฝึกอบรมทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร จังหวัดระยอง เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยนำแบบจำลอง CIPP มาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องในการรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการจำนวน 2 คน และเกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรม 54 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติ t-test

ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นเพศชายทั้งหมด มีอายุเฉลี่ยประมาณ 36.5 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยประมาณ 24 ปี ส่วนผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย อายุเฉลี่ย 49 ปี จบการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย สมาชิกในครอบครัว 3-4 คน อาชีพหลักเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท อาชีพเสริมคือ ทำไร่ ทำสวน และค้าขาย ผลการประเมินผลประสบความสำเร็จโครงการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน และเมื่อประเมินความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมผลว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นจากการฝึกอบรม

วรรณภา ศรีพุทธสมบูรณ์ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 วัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ในด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ กระบวนการของโครงการ และผลผลิตของโครงการและศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัด ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2554 โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการฝึกอบรม จำนวน 2 คน และผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 67 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน

ผลการประเมินครั้งนี้ พบว่า โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง กรมประมงโดยการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการฝึกอบรม และผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมตามรูปแบบ แบบจำลองชิปปี้ (CIPP model) เพื่อประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน พบว่าด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน จึงทำให้โครงการฝึกอบรมดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการทุกประการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

(Research Methodology)

การประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed methodology research) ซึ่งใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling)

3.1.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างตามประชากรที่ศึกษาและกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ คือ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว ทั้งหมดจำนวน 60 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ จำนวน 1 คน คือนางรัตนติยา ฐิติสมบูรณ์ เกษตรตำบลผักแพว ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบและดูแลให้คำแนะนำการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา (Research Instruments and Data Gathering)

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงมาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ชุด โดยประเมินตามกรอบแนวคิดการประเมินโดย CIPP Model ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท(Context) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า(Input) การประเมินด้านกระบวนการ(Process) และการประเมินด้านผลผลิต(Output) ดังนี้

1) ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เจาะจงประเด็น (Focus Group) จากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ เพื่อสอบถามความคิดเห็นประเมินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยประเมินตามรูปแบบการประเมิน CIPP Model ประกอบด้วย การประเมินด้านบริบท การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยใช้รูปแบบแบบสอบถามและคำถามเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Likert's Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยใช้รูปแบบคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

2) ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวเพื่อประเมินความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยใช้รูปแบบแบบสอบถามและคำถามเป็นแบบมาตรวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert's Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยประเมินโครงการตามกรอบของ CIPP มีทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยใช้รูปแบบคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการขั้นตอนจากเอกสาร คู่มือ ระเบียบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาหลักการสร้างเครื่องมือแบบมาตรวัดแบบค่าประมาณ Rating Scale ของ Likert's Scale
- 3) นำเครื่องมือที่สร้างเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำโดยประกอบด้วย 2 ท่าน คือ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ดร.สุณีพร สุวรรณณีนพงศ์และผศ.ศุภสมบุรณ์ อังรัตนกร กรรมการปัญหาพิเศษ/อาจารย์ประจำสาขาวิชา
- 4) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนั้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนี้

4.1) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.807 แสดงให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เห็นว่าเครื่องมือวิจัยฉบับดังกล่าวมีคุณภาพและมีความเที่ยงเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

5) จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูล

3.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร ถึงเกษตรอำเภอกันทรารมย์และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดสอบแบบสอบถาม

2) นำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร พร้อมแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอกันทรารมย์และเกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

3) รวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นางรัตนติยา ฐิติสมบูรณ์ เกษตรตำบลฝักแพว โดยสรุปสาระสำคัญเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามของประชากรที่ศึกษา
2) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ แปลงเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation)

3) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยประเมินความคิดเห็นตามกรอบของ CIPP Model ใน 4 ด้าน ด้านบริบทโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ ที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า นำมาตรวจให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ระดับเหมาะสมมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ระดับเหมาะสมมาก

3 คะแนน หมายถึง ระดับเหมาะสมปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ระดับเหมาะสมน้อย

1 คะแนน หมายถึง ระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

หาได้จาก การคำนวณความกว้างของอัตราภาคชั้นจากคะแนนระดับการประเมิน เพื่อกำหนดเกณฑ์วัดระดับการประเมินโครงการ

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

4) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นผู้ศึกษาได้นำเสนอเนื้อหาสาระในการประเมินทั้งหมดและแปลความหมาย ดังนี้

ช่วงคะแนน	หมายถึง
4.20 – 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.40 – 4.19	เหมาะสมมาก
2.60 – 3.39	เหมาะสมปานกลาง
1.80 – 2.59	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.79	เหมาะสมน้อยที่สุด

5) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยการใช้รูปแบบการพรรณนาในการสรุปข้อมูล

3.3 แผนการดำเนินการวิจัย (Duration of Research)

ในการทำวิจัยครั้งนี้เริ่มตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม 2559 – พฤษภาคม 2560 โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ระยะเวลาในการทำงานวิจัย

การดำเนินงาน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน											
	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	
1. การศึกษาข้อมูลและเสนอหัวข้อวิจัย	←→											
2. เขียนโครงร่างและออกแบบสัมภาษณ์			←→									
3. นำเสนอโครงร่าง					←→							
4. เก็บรวบรวมข้อมูล							←→					
5. วิเคราะห์ข้อมูล								←→				
6. สรุปผลทำรูปเล่ม										←→		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 งบประมาณที่ใช้จ่ายในการทำงานวิจัย (Budgetary)

ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดการใช้งบประมาณดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 งบประมาณที่ใช้จ่ายในการทำงานวิจัย

รายละเอียด	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าใช้จ่ายการเตรียมเอกสาร	1,000
ค่าน้ำมัน	500
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1,000
รวม	2,500



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษา

(Results)

การประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยได้ผลการศึกษาดังนี้

4.1 ประวัติและการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 ประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

4.3 ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

4.1 ประวัติและการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว มีสถานที่ดำเนินการ ตั้งอยู่เลขที่ 39/2 หมู่ที่ 17 บ้านหนองแมว ตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยเริ่มจัดตั้งกลุ่ม ในปี 2557 มีประธานกลุ่ม ชื่อ นายสนอง วรรณทวี อาชีพทำนา และดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ 080-7391230 เดิมอาศัยที่ทำการกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินกิจกรรม มีสมาชิกที่ร่วมดำเนินการจัดตั้งจำนวน 22 ราย ดำเนินการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การฝึกอบรมวิเคราะห์ดิน แปลผล ให้คำแนะนำปุ๋ย การจัดทำแปลงเรียนรู้และจุดสาธิตการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต และรณรงค์ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

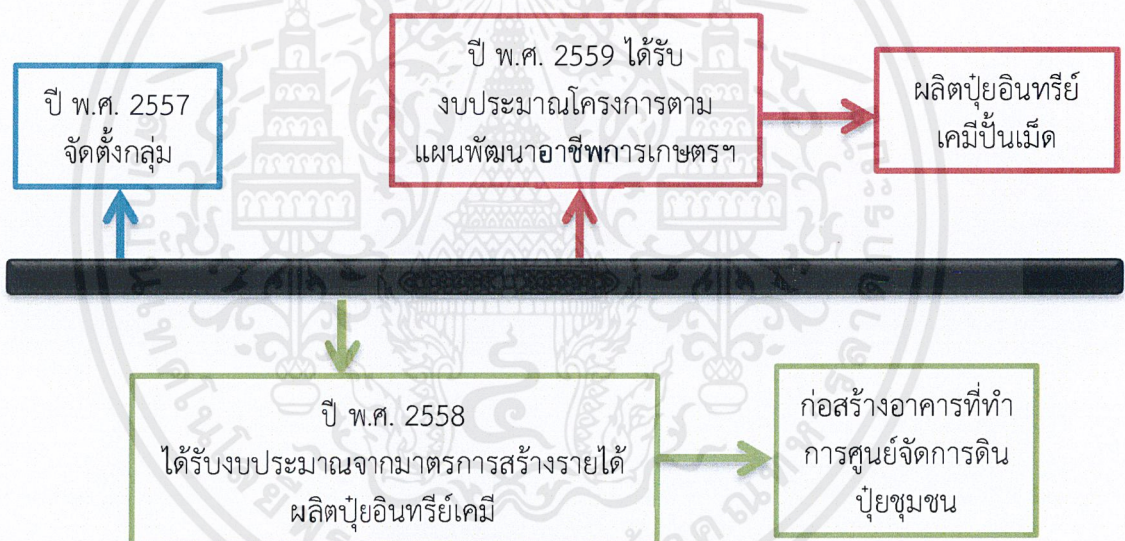
ปัจจุบันมีอาคารที่ทำการศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอย่างเป็นทางการและเป็นเอกเทศ และมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 60 ราย มีเครือข่ายการทำงานร่วมกับกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านผักแพว หมู่ที่ 1 และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลผักแพว หมู่ที่ 4 ตำบลผักแพว ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว นอกจากจะได้รับการงบประมาณสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการเกษตรในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การตรวจวิเคราะห์และแปรผลดินแล้ว ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมาตรการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558 ในดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี ผลผลิตของโครงการจำหน่ายให้กับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่ตำบลผักแพว ในราคากระสอบละ 250 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาในปี 2559 ทางศูนย์ฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพ การเกษตรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง ปี 2559 ของกระทรวงมหาดไทย ดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด จำนวน 1,071,600 บาท

วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด นำแกลบเผาแกลบดำมูลสัตว์ และ รวมถึงวัสดุอื่นๆ ตาม อัตราส่วนผสมคลุกเคล้าวัสดุแต่ละชนิดให้เข้ากันรดน้ำให้ชุ่มพอประมาณ. กองทิ้งไว้ประมาณ 15-30 วันสามารถนำมาใช้ได้(ขึ้นอยู่กับขนาดความชื้นวัสดุที่ทำ) พร้อมทั้งกลับกองปุ๋ยทุก 7 วัน จากนั้นนำปุ๋ย หมักใส่เครื่องบดให้ละเอียดเพื่อคัดขนาดตามที่สะดวกในการปั้นเม็ด 1 ส่วน แล้วนำปุ๋ยคอกมูลสัตว์ เข้าเครื่องอัดเม็ด จากนั้นนำมาตากแดดเพื่อลดความชื้น เสร็จแล้วให้นำปุ๋ยที่ตากมาผสมตาม อัตราส่วนกับแม่ปุ๋ย และกรอกใส่กระสอบละ 50 กิโลกรัม เตรียมจำหน่ายต่อไป

ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนและวัตถุประสงค์ของโครงการ เส้นเวลา (Timeline) การดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ดังแสดงในภาพที่ 4.1



ภาพที่ 4.1 เส้นเวลา (Timeline) การดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 การดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพวได้ดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด เป็นการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ปั้นเม็ดจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาถูกเพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งการดำเนินงานในช่วงปีที่ผ่านมา ยังไม่มีการประเมินการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว เพื่อให้ทราบผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง และเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวตลอดจนปัญหา และอุปสรรค และข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฯ จึงทำการศึกษาเพื่อที่จะนำ ข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่รับผิดชอบโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาปรับปรุงให้ โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยเริ่มต้นจากการศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชนตำบลผักแพว และประเมินความคิดเห็นของสมาชิกศูนย์ฯ ทั้งนี้ประเด็นในด้านการประเมิน ต่างๆ ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context)
 - 1.1 จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ
 - 1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ
 - 1.3 โครงสร้างของโครงการ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
 - 2.1 ด้านบุคลากร
 - 2.2 ด้านอาคารสถานที่
 - 2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์
3. ด้านกระบวนการ (Process)
 - 3.1 การวางแผนเตรียมความพร้อม
 - 3.2 การดำเนินการตามโครงการ
 - 3.3 ด้านการประเมินผลและรายงานผล
4. ด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ (Output)
 - 4.1 นำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต
 - 4.2 นำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้

การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทา ภัยแล้ง โดยสรุปผลการศึกษา ดังนี้

4.2.1 สถานภาพส่วนบุคคลเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์

สถานภาพส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ นางรัตนัตติยา จิตติสมบุญ เกษตรตำบลผักแพว ดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ จบ การศึกษาระดับปริญญาตรี ปฏิบัติงานราชการเป็นเวลา 11 ปี รับผิดชอบเขตพื้นที่ตำบลผักแพว เกี่ยวกับการเกษตร และมีหน้าที่ขับเคลื่อนกิจกรรมดูแลให้คำแนะนำทางการดำเนินงานของศูนย์ จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว

4.2.2 สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว

สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว ทำการศึกษาจากเกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา การเข้าร่วมอบรมความรู้ทางการเกษตร การเป็นสมาชิก กลุ่มสถาบันเกษตรกรและเหตุผลหลักในการร่วมโครงการของท่าน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว จำนวน 60 ราย โดยมีผลการศึกษาเป็นดังนี้

เพศ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายร้อยละ 53.33 และเพศหญิง ร้อยละ 46.66

อายุ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 มีอายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมา มี อายุระหว่าง 36-40 ปี และมีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.33 และ 1.66 ตามลำดับ

อาชีพ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร รองลงมาประกอบค้าขาย และ รัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.66 , 5.0 และ 1.66 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.66 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 3,001-6,000 บาท และมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 9,000 บาทขึ้นไป น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35 และ 1.66 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 จบระดับการศึกษาระดับประถมมากที่สุด รองลงมาจบการศึกษาระดับ มัธยมต้น และจบระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 , 31.66 และ 1.66 ตามลำดับ

การเข้าร่วมอบรมความรู้ทางการเกษตร

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เกษตรกรเข้าร่วมอบรมความรู้ทางการเกษตรปีละ 3 ครั้ง มากที่สุด รองลงมาเกษตรกรเข้าร่วมอบรมความรู้ทางการเกษตรปีละ 2 ครั้ง และเกษตรกรเข้าร่วมอบรมความรู้ ทางการเกษตรปีละ 1 ครั้ง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.33 , 26.66 และ 1.66 ตามลำดับ

การเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกร

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เกษตรกรเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ มากที่สุด รองลงมา เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรเป็นสมาชิกสหกรณ์เพื่อการเกษตร น้อย ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.66 , 33.3 และ 20 ตามลำดับ

ปีที่เข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ส่วนใหญ่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการเมื่อปี พ.ศ.2557 รองลงมา เกษตรกร เข้าร่วมโครงการเมื่อปี พ.ศ.2558 และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการเมื่อปี พ.ศ.2559 น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 90 , 8.33 และ 1.66 ตามลำดับ

เหตุผลหลักในการเข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อ บรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 เหตุผลหลักในการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรคือเพื่อนำความรู้มาใช้ ในการทำปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดมาใช้ในการลดต้นทุนการผลิต มากที่สุด รองลงมาคือเกษตรกรอยากมี ความรู้ในเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด และอื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33, 20 และ 1.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

รายการ	จำนวน (n=60)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	32	53.33
หญิง	28	46.66
รวม	60	100.00
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี	1	1.66
26 – 35 ปี	7	11.66
36 – 40 ปี	17	28.33
45 ปีขึ้นไป	35	58.33
รวม	60	100.00
อาชีพ		
เกษตรกร	52	86.66
ค้าขาย	3	5.00
รัฐวิสาหกิจ	1	1.66
รับจ้างทั่วไป	3	5.00
อื่นๆ	1	1.66
รวม	60	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 3,000 บาท	25	41.66
3,000 – 6,000 บาท	21	35.00
6,000 – 9,000 บาท	13	21.66
9,001 บาทขึ้นไป	1	1.66
รวม	60	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	24	40.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	19	31.66
มัธยมศึกษาตอนปลาย	16	26.66
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1	1.66
รวม	60	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน n=60	ร้อยละ
การเข้าร่วมอบรมความรู้ทางการเกษตร		
ปีละ 1 ครั้ง	1	1.66
ปีละ 2 ครั้ง	16	26.66
ปีละ 3 ครั้ง	29	48.33
ปีละ 4 ครั้ง	10	16.66
ปีละ 5 ครั้ง	4	6.66
รวม	60	100.00
การเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกร		
สหกรณ์เพื่อการเกษตร	12	20.00
กลุ่มเกษตรกร	20	33.33
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	28	46.66
รวม	60	100.00
ปีที่เข้าร่วมโครงการฯ		
ปี พ.ศ.2557	5	8.33
ปี พ.ศ.2558	54	90.00
ปี พ.ศ.2559	1	1.66
รวม	60	100.00
เหตุผลหลักในการเข้าร่วมโครงการฯ		
1.อยากมีความรู้ในเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์	12	20.00
เคมีป่นเม็ด		
2.เพื่อนำความรู้มาใช้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์	35	58.36
เคมีป่นเม็ดมาใช้ในการลดต้นทุนการผลิต		
3.ต้องการมีความรู้เพื่อประกอบอาชีพเสริม	12	20.00
4.อื่นๆ	1	1.66
รวม	60	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

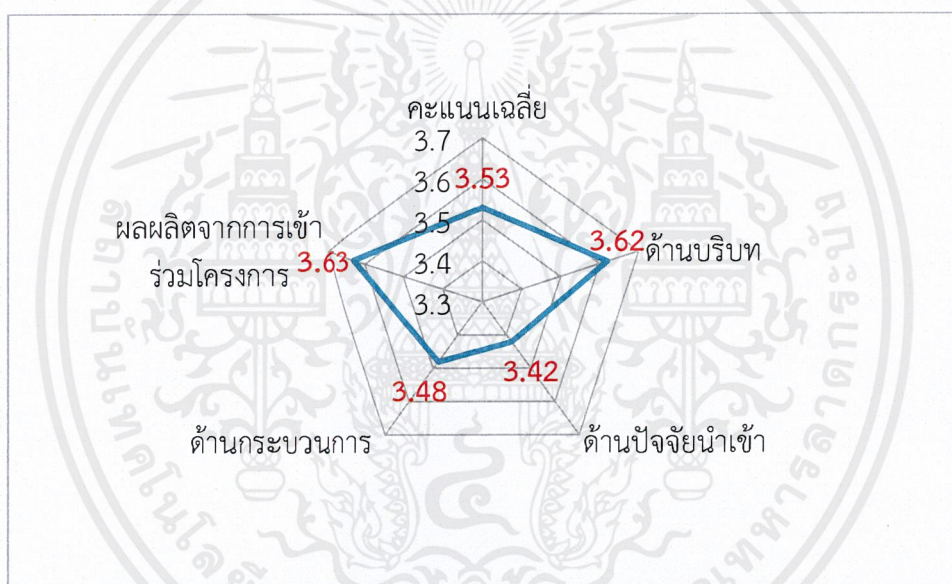
1) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ ได้แก่นางรัตน์ธิดา ฐิติสมบุญณ์ ได้ให้ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 โดยทำการสรุปในแต่ละด้านดังต่อไปนี้ ในด้านบริบท (Context) ประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ และโครงสร้างของโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบไปด้วย การวางแผนเตรียมความพร้อม การดำเนินงานตามโครงการ การติดตามและประเมินผล และด้านผลผลิต (Output) ด้านการนำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต และด้านการนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริม เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์มีความคิดเห็นต่อโครงการในด้านกระบวนการอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยภาพรวมของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

ข้อที่	รายละเอียด	\bar{X}	ระดับความคิดเห็น
1.	ด้านบริบท (Context)	3.63	เหมาะสมมาก
1.1	จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ	4.20	เหมาะสมมากที่สุด
1.2	วัตถุประสงค์ของโครงการ	3.20	เหมาะสมปานกลาง
1.3	โครงสร้างของโครงการ	3.50	เหมาะสมมาก
2.	ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	3.44	เหมาะสมมาก
2.1	ด้านบุคลากร	3.33	เหมาะสมปานกลาง
2.2	ด้านงบประมาณ	4.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.3	ด้านอาคารสถานที่	3.00	เหมาะสมปานกลาง
3.	ด้านกระบวนการ (Process)	4.06	เหมาะสมมาก
3.1	การวางแผนเตรียมความพร้อม	4.00	เหมาะสมมาก
3.2	การดำเนินการตามโครงการ	4.20	เหมาะสมมากที่สุด
3.3	การติดตามและประเมินผล	4.00	เหมาะสมมาก
4.	ด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ (Output)	4.00	เหมาะสมมาก
4.1	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	4.00	เหมาะสมมาก
4.2	เกษตรกรมีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ	4.00	เหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) เกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว ได้ให้ความคิดเห็นต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ดังนี้ โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ในภาพรวม พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ได้แก่ ด้านบริบทที่พิจารณาในเรื่องของจุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างของโครงการ (คะแนนเฉลี่ย 3.62) ด้านปัจจัยนำเข้าที่พิจารณาในเรื่องบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ (คะแนนเฉลี่ย 3.42) ด้านกระบวนการที่พิจารณาในเรื่องของการวางแผนเตรียมความพร้อม การดำเนินการตามโครงการ การประเมินผลและรายงานผล (คะแนนเฉลี่ย 3.48) และด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ พิจารณาในเรื่องของ การนำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต และการนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ (คะแนนเฉลี่ย 3.63) ดังแสดงในภาพที่ 4.2



ภาพที่ 4.2 ภาพความคิดเห็นในภาพรวมของเกษตรกรต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตาม ตารางที่ 4.2.2 มีรายละเอียดดังนี้

2.1) ด้านบริบท (Context) ของโครงการ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อบริบทของโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ย 3.62) โดยเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ (ค่าเฉลี่ย 3.62) วัตถุประสงค์ของโครงการ (ค่าเฉลี่ย 3.62) และโครงสร้างของโครงการ (ค่าเฉลี่ย 3.64)

2.2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42)

โดยเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากใน 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านบุคลากร (ค่าเฉลี่ย 3.37) และด้านอาคารสถานที่ (ค่าเฉลี่ย 4.07) ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์เกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.84)

2.3) ด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ ของโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48) โดยเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ การวางแผนเตรียมความพร้อม (ค่าเฉลี่ย 3.31) การดำเนินการตามโครงการ (ค่าเฉลี่ย 3.53) และด้านการประเมินผลและรายงานผล (ค่าเฉลี่ย 3.65)

2.4) ผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ (Output) ของโครงการ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ ของโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก(ค่าเฉลี่ย 3.63) โดยเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากทั้ง 2 ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.95) และการนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ (ค่าเฉลี่ย 3.31)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นในภาพรวมของเกษตรกรที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

ข้อที่	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	ด้านบริบท(Context)	3.62	0.367	เหมาะสมมาก
	1.1 จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ	3.62	0.343	เหมาะสมมาก
	1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3.62	0.511	เหมาะสมมาก
	1.3 โครงสร้างของโครงการ	3.64	0.479	เหมาะสมมาก
2.	ด้านปัจจัยนำเข้า(Input)	3.42	0.468	เหมาะสมมาก
	2.1 ด้านบุคลากร	3.37	0.501	เหมาะสมมาก
	2.2 ด้านอาคารสถานที่	4.07	0.534	เหมาะสมมาก
	2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.84	0.676	เหมาะสมปานกลาง
3.	ด้านกระบวนการ(Process)	3.48	0.388	เหมาะสมมาก
	3.1 การวางแผนเตรียมความพร้อม	3.31	0.573	เหมาะสมมาก
	3.2 การดำเนินการตามโครงการ	3.53	0.373	เหมาะสมมาก
	3.3 ด้านการประเมินผลและรายงานผล	3.65	0.382	เหมาะสมมาก
4.	ด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ(Output)	3.63	0.405	เหมาะสมมาก
	4.1 นำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต	3.95	0.398	เหมาะสมมาก
	4.2 นำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้	3.31	0.518	เหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านบริบท (Context)

ข้อที่	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ	3.62	0.343	เหมาะสมมาก
1.	ท่านมีความเข้าใจในเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของโครงการฯ	3.65	0.577	เหมาะสมมาก
2.	โครงการฯ นี้มีจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงในการดำเนินงาน	3.62	0.520	เหมาะสมมาก
3.	โครงการนี้ มีจุดมุ่งหมายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	3.45	0.699	เหมาะสมมาก
4.	แนวคิดในการดำเนินโครงการฯ นี้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงด้านการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตร	4.02	0.504	เหมาะสมมาก
5.	แนวคิดในการดำเนินโครงการฯ นี้มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง	3.37	0.551	เหมาะสมปานกลาง
	วัตถุประสงค์ของโครงการ	3.62	0.511	เหมาะสมมาก
6.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของปัญหา	3.80	0.632	เหมาะสมมาก
7.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีโอกาสบรรลุผลในทางปฏิบัติจริง	3.40	0.867	เหมาะสมมาก
8.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องกับปัญหาด้านการขาดรายได้ในภาคการเกษตรในหน้าแล้ง	3.67	0.705	เหมาะสมมาก
	โครงสร้างของโครงการ	3.64	0.479	เหมาะสมมาก
9.	โครงสร้างการบริหารงานของโครงการมีความชัดเจน	3.63	0.581	เหมาะสมมาก
10.	โครงสร้างของโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพเป็นจริง	3.65	0.709	เหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ข้อที่	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	ด้านบุคลากร	3.37	0.501	เหมาะสมปานกลาง
1.	มีจำนวนเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสามารถให้บริการแก่ท่านอย่างเพียงพอ	3.17	0.740	เหมาะสมปานกลาง
2.	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอมีความรู้ความชำนาญในการให้บริการแก่ท่าน	3.53	0.596	เหมาะสมมาก
3.	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอนำความรู้ใหม่ มาแนะนำแก่ท่าน	3.03	0.780	เหมาะสมปานกลาง
4.	ท่านได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสม่ำเสมอ	3.75	0.571	เหมาะสมมาก
	ด้านอาคารสถานที่	4.07	0.534	เหมาะสมมาก
5.	มีอาคารที่ทำการที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน	3.82	0.596	เหมาะสมมาก
6.	มีสถานที่ทำการผลิตปุ๋ยที่เหมาะสม	4.32	0.701	เหมาะสมมากที่สุด
	ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.84	0.676	เหมาะสมปานกลาง
7.	ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในรูปของวัสดุอุปกรณ์การผลิตอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดอย่างเพียงพอ	3.68	0.701	เหมาะสมปานกลาง
8.	ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในรูปของวัสดุอุปกรณ์การผลิตอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดตามความต้องการ	2.83	0.847	เหมาะสมปานกลาง
9.	ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในรูปของวัสดุอุปกรณ์การผลิตอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดที่มีคุณภาพ	2.02	1.228	เหมาะสมน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านกระบวนการ (Process)

ข้อที่	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	การวางแผนเตรียมความพร้อม	3.31	0.573	เหมาะสมปานกลาง
1.	ท่านได้รับการชี้แจงแผนกำหนดการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ	3.60	0.643	เหมาะสมมาก
2.	ท่านได้รับการประชาสัมพันธ์โครงการจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ	3.15	0.709	เหมาะสมปานกลาง
3.	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินโครงการฯ	3.20	0.659	เหมาะสมปานกลาง
	การดำเนินงานตามโครงการ	3.53	0.373	เหมาะสมมาก
4.	ท่านได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ	3.52	0.675	เหมาะสมมาก
5.	การดำเนินงานเป็นไปตามที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอได้ชี้แจงท่านก่อนเข้าร่วมโครงการ	3.47	0.536	เหมาะสมมาก
6.	กรณีมีปัญหาในการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอได้จัดการกับปัญหาดังกล่าวอย่างเรียบร้อย	3.63	0.520	เหมาะสมมาก
	ด้านการประเมินผลและรายงานผล	3.65	0.382	เหมาะสมมาก
7.	มีการติดตามแนะนำการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.477	เหมาะสมมาก
8.	มีการชี้แจงความก้าวหน้าในการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่รับผิดชอบ	3.40	0.527	เหมาะสมมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของเกษตรกรด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ (Output)

ข้อที่	รายละเอียด	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	นำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต	3.95	0.398	เหมาะสมมาก
1.	ท่านสามารถลดต้นทุนในการทำการเกษตรได้ เนื่องจากหันมาใช้ผลผลิตที่กลุ่มผลิตขึ้น	3.70	0.591	เหมาะสมมาก
2.	การเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้ท่านเกิดความรู้ในด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดมากขึ้น	4.20	0.443	เหมาะสมมากที่สุด
	นำความรู้ไปใช้เป็นสร้างอาชีพเสริม	3.31	0.518	เหมาะสมปานกลาง
3.	ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการฯ	3.17	0.668	เหมาะสมปานกลาง
4.	การเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้ท่านมีเครือข่ายเกษตรกร	3.40	0.588	เหมาะสมมาก
5.	ท่านมีความพึงพอใจในโครงการฯ	3.38	0.640	เหมาะสมปานกลาง

4.3 ปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการศึกษาด้านปัญหา อุปสรรคที่สำคัญ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 พบว่า

4.3.1 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่มีความล่าช้า ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้าตามไปด้วย ส่งผลต่อการดำเนินการไม่ทันรอบการเพาะปลูกข้าวนาปีของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ เกษตรกรจึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐเร่งจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดให้ทันฤดูกาลทำนาของเกษตรกร เพื่อให้สามารถนำปุ๋ยที่ผลิตภายใต้การดำเนินโครงการไปใช้ในการเพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตปุ๋ย ซึ่งจะทำการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้

4.3.2 ด้านอุปกรณ์ในการอัดเม็ดปุ๋ย ทางกลุ่มยังขาดแคลนในเรื่องอุปกรณ์การอัดเม็ดเนื่องจากอุปกรณ์มีราคาที่สูง ไม่สามารถจัดซื้อได้ แต่มีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้กิจกรรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีอัดเม็ดดำเนินไปได้ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว จึงทำการยืมเครื่องอัดเม็ดจาก

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลฝักแพ้วมาใช้ในการผลิตปุ๋ย เนื่องจากการยืมมีข้อจำกัดและระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ทางศูนย์ไม่สามารถผลิตปุ๋ยได้อย่างต่อเนื่อง จึงต้องการให้ทางภาครัฐช่วยจัดหาอุปกรณ์การอัดเม็ดให้

4.3.3 ด้านมาตรฐานการผลิตของปุ๋ยเคมีอินทรีย์บับเม็ด เนื่องจากทางกลุ่มยังขาดอุปกรณ์การอัดเม็ดที่มีคุณภาพ และยังขาดในเรื่องของมาตรฐานในระบบการผลิต เลยอาจจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นจากเกษตรกรรายใหม่ที่จะหันมาใช้ผลผลิตทางกลุ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาดังนั้นภาครัฐควรส่งเสริมในเรื่องของมีมาตรฐานการผลิตของปุ๋ยเคมีอินทรีย์บับเม็ดให้มีคุณภาพเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากเกษตรกรที่มาใช้ ให้มีคุณภาพเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากเกษตรกรที่มาใช้

4.3.4 ด้านคุณลักษณะของผลผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เมื่อก่อนทางกลุ่มไม่ได้มีการอัดเม็ดของปุ๋ยอินทรีย์เคมี แต่เนื่องจากเกษตรกรที่นำไปใช้ได้มีการนำเสนอว่าในรูปของแบบไม่อัดเม็ดยุ่งยากต่อการใช้งาน ดังนั้นเพื่อให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรปัจจุบันทางกลุ่มได้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะคือเปลี่ยนจากแบบไม่อัดเม็ดมาเป็นอัดเม็ดเพื่อความสะดวกในการใช้ประโยชน์ ในส่วนของผลผลิตทางการเกษตรหลังจากการนำผลผลิตจากโครงการไปใช้ เกษตรกรค่อนข้างพึงพอใจเนื่องจากได้ผลผลิตข้าวนาปีเพิ่มขึ้นและต้นข้าวแข็งแรงต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ (Conclusion Discussion and Suggestion)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ โดยใช้กรอบการประเมินตาม CIPP Model และโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนจำนวน 60 คน และเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลผักแพว ตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนธันวาคม 2559 – มกราคม 2560 และทำวิเคราะห์โดยพรรณนา ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ(Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation)

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ประวัติและการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว

จากการศึกษาพบว่า พ.ศ. 2557 ได้จัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว มีสมาชิกร่วมก่อตั้ง จำนวน 5 ราย ปี พ.ศ. 2558 ได้รับงบประมาณจากมาตรการสร้างรายได้ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี และปี พ.ศ. 2559 ได้รับงบประมาณโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพการเกษตรฯ เพื่อดำเนินโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 60 ราย และมีเครือข่ายการทำงานร่วมกับกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านผักแพว หมู่ที่ 1 และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลผักแพว หมู่ที่ 4 ตำบลผักแพว

5.1.2 การดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

1) สถานภาพส่วนบุคคลของสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว

1.1) เกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 3,000 บาท จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีการเข้าร่วมอบรมความรู้ทางการเกษตร ปีละ 3 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เข้าร่วมโครงการเมื่อปี พ.ศ.2558 เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดมาใช้ในการลดต้นทุนการผลิต

2) ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

2.1) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์ คือนางรัตตินิยา ฐิติสมบูรณ์ เกษตรตำบลผักแพว ดำรงตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปฏิบัติงานราชการเป็นเวลา 11 ปี รับผิดชอบเขตพื้นที่ตำบลผักแพวเกี่ยวกับการเกษตร และมีหน้าที่ขับเคลื่อนกิจกรรมดูแลให้คำแนะนำทางการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผักแพว นางรัตนติยา จูติสมบุรณ์ ได้ให้ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฯ โดยทำการสรุปประเด็นในด้านการประเมินดังต่อไปนี้ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ (Output) โดยนางรัตนติยา จูติสมบุรณ์ ให้ความคิดเห็นต่อโครงการในด้านกระบวนการเหมาะสมมากที่สุด ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ภาพรวมของความคิดเห็นของนางรัตนติยา จูติสมบุรณ์ ที่มีต่อโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2.2) เกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว ได้ให้ความคิดเห็นต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ดังนี้ โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ในภาพรวม พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ได้แก่ ด้านบริบทที่พิจารณาในเรื่องของจุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ โครงสร้างของโครงการ (คะแนนเฉลี่ย 3.62) ด้านปัจจัยนำเข้าที่พิจารณาในเรื่องบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ (คะแนนเฉลี่ย 3.42) ด้านกระบวนการที่พิจารณาในเรื่องของการวางแผนเตรียมความพร้อมการดำเนินงานโครงการ การประเมินผลและรายงานผล (คะแนนเฉลี่ย 3.48) และด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการ พิจารณาในเรื่องของ การนำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต และการนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ (คะแนนเฉลี่ย 3.63)

5.1.3 ปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

ผลการศึกษาด้าน ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่มีความล่าช้า ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้าตามไปด้วย ส่งผลต่อการดำเนินการไม่ทันรอบการเพาะปลูกข้าวนาปีของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ เกษตรกรจึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐเร่งจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ดให้ทันฤดูกาลทำนาของ ส่วนด้านอุปกรณ์ในการอัดเม็ดปุ๋ย เนื่องจากทางกลุ่มยังขาดแคลนในเรื่องอุปกรณ์การอัดเม็ด แต่มีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้กิจกรรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีอัดเม็ดดำเนินไปได้ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว จึงทำการยืมเครื่องอัดเม็ดจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลผักแพวมาใช้ในการผลิตปุ๋ย เนื่องจากการยืมมีข้อจำกัดและระยะเวลาที่กำหนด ทำให้ทางศูนย์ไม่สามารถผลิตปุ๋ยได้อย่างต่อเนื่อง จึงต้องการให้ทางภาครัฐช่วยจัดหาอุปกรณ์การอัดเม็ดให้ อีกทั้งในด้านมาตรฐานการผลิตของปุ๋ยเคมีอินทรีย์ปั้นเม็ด เนื่องจากทางกลุ่มยังขาดอุปกรณ์การอัดเม็ดที่มีคุณภาพ และยังขาดการในเรื่องของมาตรฐานในระบบการผลิต เลยอาจจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นจากเกษตรกรรายใหม่ที่จะหันมาใช้ผลผลิตทางกลุ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวภาครัฐควรส่งเสริมในเรื่อง

ของมีมาตรฐานการผลิตของปุ๋ยเคมีอินทรีย์ป่นเม็ดให้มีคุณภาพเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากเกษตรกรที่มาใช้ ให้มีคุณภาพเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากเกษตรกรที่มาใช้ และด้านคุณลักษณะของผลผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เมื่อก่อนทางกลุ่มไม่ได้มีการอัดเม็ดของปุ๋ยอินทรีย์เคมี แต่เนื่องจากเกษตรกรที่นำไปใช้ได้มีการนำเสนอว่าในรูปของแบบไม่อัดเม็ดยุ่งยากต่อการใช้งาน ดังนั้นเพื่อให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรปัจจุบันทางกลุ่มได้มีการปรับเปลี่ยนลักษณะคือเปลี่ยนจากแบบไม่อัดเม็ดมาเป็นอัดเม็ดเพื่อความสะดวกในการใช้ประโยชน์ ในส่วนของผลผลิตทางการเกษตรหลังจากการนำผลผลิตจากโครงการไปใช้ เกษตรกรค่อนข้างพึงพอใจเนื่องจากได้ผลผลิตข้าวนาปีเพิ่มขึ้นและต้นข้าวแข็งแรงต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นอย่างดี

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาประเมินการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภายใต้โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 พบว่าความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

โดยความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อด้านบริบทที่พิจารณาในเรื่องของจุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ โครงสร้างของโครงการ ในระดับเหมาะสมมาก เนื่องจากจุดมุ่งของโครงการฯ มีความเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงในการดำเนินงาน มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง และแนวทางของโครงการฯ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในด้านการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตร วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีสัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของปัญหาด้านการขาดรายได้ในภาคการเกษตรในหน้าแล้ง และในเรื่องโครงสร้างของโครงการฯ มีการบริหารจัดการโครงการฯ ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ สามสี (2545) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ และพบว่า ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อมของโครงการมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเริ่มต้นโครงการ เชื่อว่าในอนาคตจะสามารถนำนโยบายมาปฏิบัติให้เกิดความเหมาะสมได้มากขึ้น

โดยความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อด้านปัจจัยนำเข้าที่พิจารณาในเรื่องของด้านบุคลากรด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในระดับเหมาะสมมาก เนื่องจากในด้านบุคลากรมีจำนวนเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรเพียงพอในการให้บริการแก่เกษตรกร พร้อมทั้งมีความรู้และความชำนาญในการแก่เกษตรกร มีการนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาแนะนำแก่เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอและได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ด้านอาคารสถานที่ มีอาคารทำการที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน และมีพื้นที่ในการผลิตปุ๋ยที่กว้างขวาง สะดวก และเหมาะสม และด้านวัสดุอุปกรณ์ ทางกลุ่มยังขาดการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในรูปแบบของเครื่องอัดเม็ด และคุณภาพของเครื่องอัดเม็ดที่มีคุณภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ สามสี (2545) ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ได้

ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ในโรงเรียนแกนนำ และพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ทรัพยากรด้านบุคลากร ด้านสถานที่มีเพียงพอเหมาะสม และวัสดุอุปกรณ์ ยังขาดแคลนสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการมีความเพียงพอหรือมีความพร้อมในระดับปานกลาง หากมีความพร้อมมากกว่านี้ น่าจะทำให้โครงการประสบผลสำเร็จมากขึ้น

โดยความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อด้านกระบวนการที่พิจารณาในเรื่องของการวางแผนเตรียมความพร้อม การดำเนินการตามโครงการ และด้านการประเมินผลและรายงานผล ในระดับเหมาะสมมากเนื่องจากการวางแผนเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร มีความสัมพันธ์กันคือเจ้าหน้าที่ได้มีการชี้แจงแผนงาน แผนกำหนดการปฏิบัติงานให้แก่เกษตรกร อีกทั้งยังเกษตรกรได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินโครงการฯ การดำเนินงานตามโครงการ ก่อนการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ได้มีการให้คำชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการฯ ในขณะเดียวกันหากการปฏิบัติงานหรือกรณีพบปัญหาในการดำเนินโครงการ เจ้าหน้าที่ได้มีการให้คำแนะนำ การจัดการกับทุกปัญหา และด้านการประเมินผลและรายงานผล ได้มีการติดตามแนะนำการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง และมีการชี้แจงความก้าวหน้าในการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่เกษตรตำบลที่รับผิดชอบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ สามสี (2545) ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ และพบว่า กระบวนการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมของโครงการที่ปรากฏชัด กิจกรรมของโครงการส่วนใหญ่จะเป็นการเพาะปลูกมากกว่าเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเพาะปลูกจะมีความเสี่ยงน้อยกว่า ผลผลิตที่นำไปประกอบโครงการอาหารประจำวันให้กับเด็กนักเรียนส่วนใหญ่เป็นผลผลิตจำพวกพืชผักต่างๆ ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า กระบวนการดำเนินงานโครงการได้รับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เชื่อว่าในอนาคตหากมีทรัพยากร และปัจจัยอื่นๆเอื้ออำนวยจะทำให้การดำเนินงานโครงการมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

โดยความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อด้านผลผลิตจากการเข้าร่วมโครงการที่พิจารณาในเรื่องของการนำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต และการนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ ในระดับเหมาะสมปานกลาง เนื่องจากการนำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต การเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร ทำให้เกิดองค์ความรู้ในการผลิตปุ๋ยเพื่อใช้ในการลดต้นทุนการผลิตการเกษตรของตัวเกษตรกรเอง เกษตรกรจึงตระหนักถึงการนำเอาองค์ความรู้กลับไปปรับและประยุกต์ใช้กับการทำการเกษตรของตนเอง และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ สามสี (2545) ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ และพบว่า ผลผลิตของโครงการ นักเรียนมีความสนใจในการร่วมกิจกรรม สภาพทั่วไปที่ปรากฏ จะมيناข้าวในพื้นที่ของโรงเรียนมีพืชผักหลายชนิดในแปลงเกษตร มีดินไม่เกิดขึ้นตามพื้นที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน ความแตกต่างจากที่เคยทำการทำเกษตรมาก่อนหน้านี้ คือเน้นในการจัดสรรพื้นที่ ผลิตเพื่อการบริโภค การรักษา

สิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตแบบพออยู่พอกิน พึ่งตนเองได้ผลจากการดำเนินงานโครงการ ถ้าคิดในรูปของตัวเงินยังไม่น่าพอใจ และดูเหมือนว่า การที่เด็กได้นำผลผลิตกลับไปบ้าน ไม่สามารถตีค่าเป็นราคาเงินทองได้ จากการสอบถามพบว่า ด้านผลผลิตของโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความไม่พร้อมทางด้านปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานยังไม่ได้ได้รับการปฏิบัติอย่างเต็มที่

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้วต่อภาพรวมโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 อยู่ในระดับมาก แต่ยังพบข้อบกพร่องของโครงการคือการจัดสรรงบประมาณล่าช้าทำให้การดำเนินโครงการได้ล่าช้าไม่ทันรอบการเพาะปลูกข้าวนาปีของเกษตรกร ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานโครงการให้ทันฤดูกาลทำนาปี ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ โดยเฉพาะการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ลดต้นทุน, อาชีพเสริม) หากมีการปรับปรุงโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว จะทำให้โครงการได้รับการยอมรับความพึงพอใจมากจากเกษตรกรสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว ซึ่งข้อเสนอแนะที่สำคัญในการปรับปรุงโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว

1) ด้านมาตรฐานการผลิตของปุ๋ยเคมีอินทรีย์บับเม็ด ภาครัฐควรส่งเสริมในเรื่องโดยมีมาตรฐานการผลิตของปุ๋ยเคมีอินทรีย์บับเม็ดให้มีคุณภาพเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากเกษตรกรที่มาใช้ ให้มีคุณภาพเพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากเกษตรกรที่มาใช้

2) ด้านคุณลักษณะของผลผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ควรมีการปรับเปลี่ยนลักษณะของผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค เพื่อประโยชน์ของผู้ผลิต เพราะถ้ามีการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคการตลาดของผู้ผลิตจะสามารถเติบโตได้มากขึ้น และในส่วนของผลผลิตทางการเกษตรหลังจากการนำผลผลิตจากโครงการไปใช้ เกษตรกรค่อนข้างพึงพอใจเนื่องจากได้ผลผลิตข้าวนาปีเพิ่มขึ้นและต้นข้าวแข็งแรงต้านทานโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นอย่างดี

5.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาต่อไป ดังนี้

1) ควรมีการศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพ้ว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและเป็นต้นแบบให้กับกลุ่มที่จะตั้งใหม่ในลำดับต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2558. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.prachuapkhirikhan.go.th> [15 สิงหาคม 2559].
- กระทรวงมหาดไทย. 2558. การป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยแล้ง. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.commandcenter.moi.go.th> [19 สิงหาคม 2559].
- จำลอง เงินดี. 2534. เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธิดารัตน์ ปลื้มจิตต์. 2551. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการซ่อมบำรุงและดูแลรักษาคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการในตึกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาธุรกิจศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระประเมศวร์ ปญญาวิชโร. 2554. ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.mcu.ac.th> [3 กันยายน 2559].
- พระวิฑูรย์ ฐานเมธี. 2554. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวภู. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.mcu.ac.th> [3 กันยายน 2559].
- พระวิศิษฐ์ จันทโน. 2554. ความคิดเห็นของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อบทบาทในการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ : กรณีศึกษาพระสงฆ์อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.mcu.ac.th> [2 กันยายน 2559].
- พิสนุ พงศ์ศรี. 2551. เทคนิควิธีการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : พรอพเพอร์ตี้ปริ้นท์.
- พัชรินทร์ ไพเราะ. 2550. ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการการฝึกอบรมทำปุ๋ยชีวภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ.
- รัตนะ บัวสนธ์. 2555. วิธีการเชิงผสมผสานสำหรับการวิจัยและประเมิน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณภา ศรีพุทธสมบูรณ์. 2554. การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพประมงจังหวัดประจักษ์ศิลปาคม พ.ศ. 2554. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://elib.fisheries.go.th> [3 ตุลาคม 2559].
- ศิริพร ไกรประสิทธิ์. 2545. ความคิดเห็นของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่ออาหารเสริมเพื่อควบคุมน้ำหนัก โดยการจำหน่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด. — บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์. 2557. การติดตามและประเมินผลโครงการ: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุรพงษ์ ศิริเวช. 2549. การประเมินโครงการส่งเสริมเกษตรกรด้านการประมงน้ำจืดของสำนักงานประมงจังหวัดยโสธร. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาโท สาขานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสกสรรค์ สามสี. 2545. การประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์. 2558. ถอดบทเรียนศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว. จังหวัดศรีสะเกษ : สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์
- อุทัย หิรัญโต. 2519. สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Feldman, M. P. 1971. *Psychology in the Industrial Environment*. London : Butter Worth.
- Good, C. V. 1959. *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- H. H. Remmers. 1954. *Introduction to Opinion and Attitude*. New York : Harper and Brothers Publisher
- Kasetkawna. 2559. การจำแนกชนิดของปุ๋ย. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.kasetkawna.com> [18 ตุลาคม 2559].
- Mitchell Geoffrey Duccan. 1971. *A New Dictionary of Sociology*. London : Rouledge & Kegen Paul.
- Patton, M. Q. 1990. *Qualitative evaluation and research methods*. Second Edition. Newbury Park, California : Sage.
- Puipetthai. 2558. ปุ๋ยอินทรีย์เคมี. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://puipetthai.wordpress.com> [18 ตุลาคม 2559].
- Stuart Oskamp. 1977. *Attitude and Opinion*. New Jersey : Prentice-Hall inc.
- Stufflebeam D. L. and Shinkfield, A. J. 2007. *Evaluation Theory, Models, and Applications*. California : John Wiley and Sons.



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาคผนวก ก.

แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอกันทรารมย์

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบคำถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริง

1. ชื่อ.....สกุล.....
ที่อยู่.....
ตำแหน่ง.....
2. การศึกษา
 () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 () ปริญญาโทหรือเทียบเท่า () ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า
3. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน.....ปี
4. ทราบเรื่องเกี่ยวกับโครงการด้วยวิธีใด
 () เจ้าหน้าที่โครงการชี้แจง
 () เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้ได้รับมอบหมายงาน
 () ทราบในฐานะผู้ได้รับมอบหมายงาน
 () ทราบจากเอกสารประชาสัมพันธ์โครงการ
 () อื่นๆ
5. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือไม่
 () ไม่มี
 () มี ท่านร่วมในกิจกรรมใดบ้าง

.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 กรณีศึกษาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริง

ข้อ ที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านบริบท (Context)					
	<u>จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ</u>					
1.	ท่านมีความเข้าใจในเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของโครงการฯ เป็นอย่างดี
2.	โครงการฯ นี้มีจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงในการดำเนินงาน
3.	โครงการนี้ มีจุดมุ่งหมายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
4.	แนวคิดในการดำเนินโครงการฯ นี้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงด้านการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตร
5.	แนวคิดในการดำเนินโครงการฯ นี้มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง
	<u>วัตถุประสงค์ของโครงการ</u>					
6.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของปัญหา
7.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีโอกาสบรรลุผลในทางปฏิบัติจริง
8.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน
9.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความเฉพาะเจาะจง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.	วัตถุประสงค์ของโครงการ สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน <u>โครงสร้างของโครงการ</u>
11.	โครงสร้างการบริการงานของโครงการ มีความชัดเจน
12.	โครงสร้างการบริหารงานของโครงการ มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
13.	โครงสร้างของโครงการมีการแบ่งขอบเขตงานอย่างเหมาะสม
14.	บทบาทและหน้าที่ของผู้ปฏิบัติมีความชัดเจน
15.	บทบาทและหน้าที่ของคณะทำงานในโครงการฯ มีความชัดเจน
16.	บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอมีความชัดเจน
	ปัจจัยนำเข้า (Input)					
	<u>ด้านบุคลากร</u>					
17.	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอมีจำนวนเพียงพอในการปฏิบัติงาน
18.	เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน
19.	<u>ด้านงบประมาณ</u>					
	บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการเบิกจ่าย
20.	งบประมาณในโครงการฯ เบิกจ่ายได้ทันการณ์
21.	มีระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน
22.	การใช้จ่ายงบประมาณป็นไปตามวงงบประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23.	<u>ด้านอาคารสถานที่</u> มีการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสถานที่ติดต่อ ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่และ เกษตรกรอย่างเป็นสัดส่วน
24.	สถานที่ปฏิบัติงาน มีพื้นที่เพียงพอ
25.	ภายในมีสถานที่ติดต่อประสานงานฯ มีการจัดสื่อให้ความรู้ เช่น เอกสารหรือ โทรทัศน์
27.	<u>ด้านวัสดุอุปกรณ์</u> มีการจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ เหมาะสม เพียงพอ
28.	มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่ออำนวยความสะดวก ความสะดวกไว้อย่างเหมาะสม เพียงพอ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้
กระบวนการ (Process)						
29.	<u>การวางแผนเตรียมความพร้อม</u> คณะกรรมการโครงการฯ มีปฏิทินการ ปฏิบัติงาน
30.	มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความ เข้าใจโครงการฯ
31.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะกรรมการโครงการฯ
32.	มีการจัดทำแผนงาน/โครงการฯ ไว้ ล่วงหน้า
33.	มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานตาม โครงการฯ ไว้อย่างชัดเจน
34.	<u>การดำเนินงานตามโครงการ</u> การดำเนินงานตามโครงการฯ เป็นไป ตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35.	การดำเนินงานตามโครงการฯ เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด
36.	ข้อผิดพลาดในการดำเนินงานตามโครงการฯ มีการแก้ไขได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ ข้อกำหนด <u>การติดตามและประเมินผล</u>
37.	มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกิจกรรมทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ
38.	มีการรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
39.	การนำผลการประเมินไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน
	ผลผลิต (Output)					
40.	เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
41.	เกษตรกรมีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 กรณีศึกษาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพว อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง โปรดเสนอแนะความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59

ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 หรือไม่ อย่างไร

1. ด้านบริษัท ได้แก่ นโยบาย จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของโครงการ

.....

.....

.....

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการ ได้แก่ ด้านการวางแผนเตรียมความพร้อม การดำเนินงานตามโครงการ และการติดตามประเมินโครงการ

.....

.....

.....

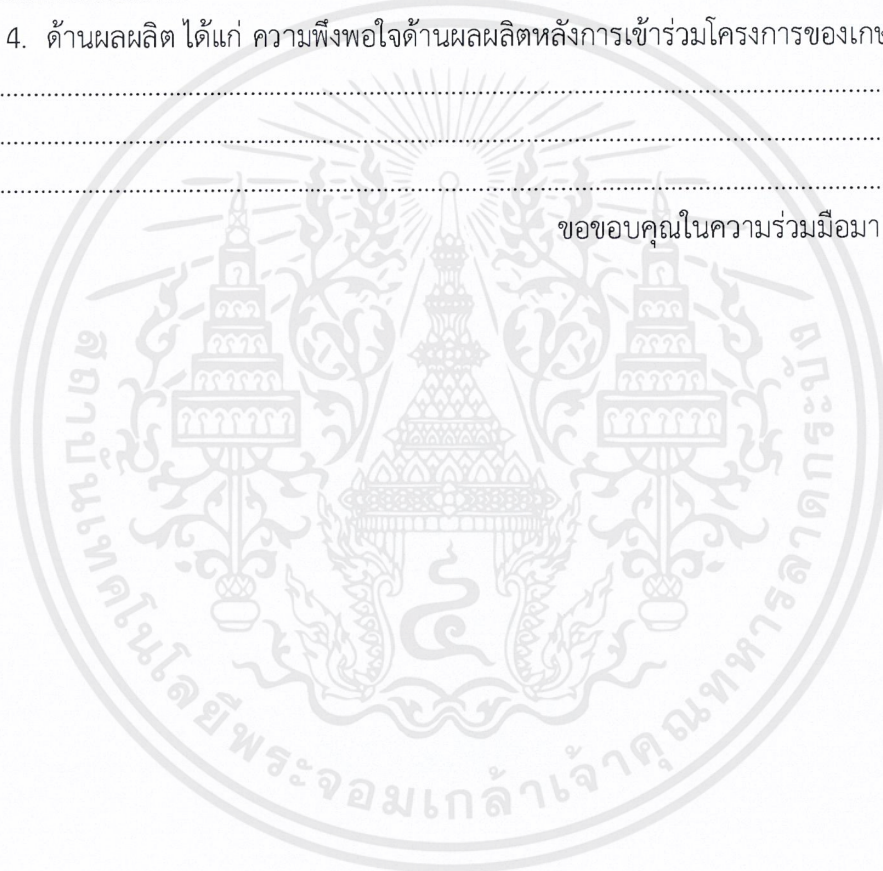
4. ด้านผลผลิต ได้แก่ ความพึงพอใจด้านผลผลิตหลังการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อีกครั้ง



ชุดที่ 2 สำหรับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลฝัก

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบคำถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

<input type="checkbox"/> ชาย	<input type="checkbox"/> หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

<input type="checkbox"/> ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี	<input type="checkbox"/> 26 – 35 ปี
<input type="checkbox"/> 36 – 40 ปี	<input type="checkbox"/> 45 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ

<input type="checkbox"/> เกษตรกร	<input type="checkbox"/> ค้าขาย
<input type="checkbox"/> รัฐวิสาหกิจ	<input type="checkbox"/> รับจ้างทั่วไป
<input type="checkbox"/> อื่นๆ	
4. รายได้ต่อเดือน

<input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 3,000 บาท	<input type="checkbox"/> 3,001-6,000 บาท
<input type="checkbox"/> 6,001-9,000 บาท	<input type="checkbox"/> 9,001 บาทขึ้นไป
5. ระดับการศึกษา

<input type="checkbox"/> ประถม	<input type="checkbox"/> มัธยมตอนต้น
<input type="checkbox"/> มัธยมตอนปลาย	<input type="checkbox"/> ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
6. การเข้าร่วมอบรมความรู้ทางการเกษตร ปีละครั้ง
7. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกรใดบ้าง

<input type="checkbox"/> สหกรณ์เพื่อการเกษตร
<input type="checkbox"/> กลุ่มเกษตรกร
<input type="checkbox"/> ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
8. ท่านเข้าร่วมโครงการ เมื่อ.....
9. เหตุผลหลักในการร่วมโครงการของท่าน คือ

<input type="checkbox"/> อยากมีความรู้ในเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นเม็ด
<input type="checkbox"/> เพื่อนำความรู้มาใช้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั้นมาใช้ในการลดต้นทุนการผลิต
<input type="checkbox"/> ต้องการมีความรู้เพื่อประกอบอาชีพเสริม
<input type="checkbox"/> อื่นระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความคิดเห็นที่มีต่อโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 กรณีศึกษาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลผักแพวอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริง

ข้อ ที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านบริบท (Context)					
	<u>จุดมุ่งหมายและแนวคิดของโครงการ</u>					
1.	ท่านมีความเข้าใจในเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของโครงการฯ
2.	โครงการฯ นี้มีจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงในการดำเนินงาน
3.	โครงการนี้ มีจุดมุ่งหมายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
4.	แนวคิดในการดำเนินโครงการฯ นี้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงด้านการสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตร
5.	แนวคิดในการดำเนินโครงการฯ นี้มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง
	<u>วัตถุประสงค์ของโครงการ</u>					
6.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของปัญหา
7.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีโอกาสบรรลุผลในทางปฏิบัติจริง
8.	วัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความสอดคล้องกับปัญหาด้านการขาดรายได้ในภาคการเกษตรในหน้าแล้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	โครงสร้างของโครงการ โครงสร้างการบริหารงานของโครงการมี ความชัดเจน
10.	โครงสร้างของโครงการมีความเหมาะสม กับสภาพเป็นจริง
ปัจจัยนำเข้า (Input)						
<u>ด้านบุคลากร</u>						
13.	มีจำนวนเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตร อำเภอสามารถให้บริการแก่ท่านอย่าง เพียงพอ
12.	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอมี ความรู้ความชำนาญในการให้บริการแก่ ท่าน
13.	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอนำ ความรู้ใหม่ มาแนะนำแก่ท่าน
14.	ท่านได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่ สำนักงานเกษตรอำเภออย่างสม่ำเสมอ
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>						
15.	มีอาคารที่ทำการที่เหมาะสม เป็น สัดส่วน
16.	มีสถานที่ทำการผลิตปุ๋ยที่เหมาะสม
<u>ด้านวัสดุอุปกรณ์</u>						
17.	ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในรูปของวัสดุอุปกรณ์การผลิตปุ๋ย อินทรีย์เคมีปั้นเม็ดอย่างเพียงพอ
18.	ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในรูปของวัสดุอุปกรณ์การผลิตปุ๋ย อินทรีย์เคมีปั้นเม็ดตามความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ ที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.	ท่านได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในรูปของวัสดุอุปกรณ์การผลิตปุ๋ย อินทรีย์เคมีปั้นเม็ดที่มีคุณภาพ
	กระบวนการ (Process)					
	<u>การวางแผนเตรียมความพร้อม</u>					
20.	ท่านได้รับการชี้แจงแผนกำหนดการ ปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่สำนักงาน เกษตรอำเภอ
21.	ท่านได้รับการประชาสัมพันธ์โครงการ จากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ
22.	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวาง แผนการดำเนินโครงการฯ
	<u>การดำเนินงานตามโครงการ</u>					
23.	ท่านได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับการ ดำเนินงานตามโครงการจากเจ้าหน้าที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ
24.	การดำเนินงานเป็นไปตามที่เจ้าหน้าที่ สำนักงานเกษตรอำเภอได้ชี้แจงท่าน ก่อนเข้าร่วมโครงการ
25.	กรณีมีปัญหาในการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอได้ จัดการกับปัญหาดังกล่าวอย่างเรียบร้อย
	<u>ด้านการประเมินผลและรายงานผล</u>					
26.	มีการติดตามแนะนำการดำเนินงานของ กลุ่มอย่างต่อเนื่อง
27.	มีการชี้แจงความก้าวหน้าในการ ดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน เกษตรอำเภอที่รับผิดชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	การดำเนินโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ผลผลิต (Output)					
	<u>นำความรู้ไปใช้ลดต้นทุนการผลิต</u>					
28.	ท่านสามารถลดต้นทุนในการทำการเกษตรได้ เนื่องจากหันมาใช้ผลผลิตที่กลุ่มผลิตขึ้น
29.	การเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้ท่านเกิดความรู้ในด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีปั่นเม็ดมากขึ้น
	<u>นำความรู้ไปใช้เป็นสร้างอาชีพเสริม</u>					
30.	ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการฯ
31.	การเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้ท่านมีเครือข่ายเกษตรกร
32.	ท่านมีความพึงพอใจในโครงการฯ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวชนิษฐา แก้วพวง
วัน เดือน ปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 29 เดือนธันวาคม พ.ศ.2537
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 3/2 บ้านขี้เหล็ก หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ รหัสไปรษณีย์ 33130
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนมารดาทรงธรรม มัธยมศึกษา โรงเรียนกันทรารมณีน ปริญญาตรี กำลังศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้